Ч. 265 (14.808). Львів, середа 1. грудня 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. „ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Німеччина домагається бельґійських і португальських кольоній.

Льондонський кореспондент ПАТ-а довідується з достовірних джерел, що як це вияснив учора (понеділок) льорд Галіфакс французькому премієрові й міністрові закордонних справ,

Гітлер не домагається всіх давніх німецьких кольоній, лише Тога, Камеруну та більшої частини бельгійського Конга й португальської Анголі.

НІМЕЦЬКІ ДОМАГАННЯ ВІДКИНЕНО.

Представник британського і французького уряду ствердили на вчорашній нараді, що в теперішних умовинах **німецькі домагання не підходять до дальшої дискусії. Розвязати кольоніяльне питання можливо лише в рамах переговорів про загальне европейське замирення.**

ІНШІ ПОСТАНОВИ.

Французько-англійські наради у Льондоні закінчились уже після першого дня; на другий день лише узгіднено комунікат, що матиме форму заяви обох урядів.

Перша точка тої заяви говоритиме, що Анґлія ані не домагатиметься від Франції ніяких змін у її системі закордонної політики, ані не поробить сама ніяких змін. Дотеперішний стан у Середущій Европі втримається.

Перед англьо-ірляндським пактом.

Як подає „Івнінг Мейл", Велика Британія заключить небавом з Ірляндією пакт, що припинить господарську війну між обома державами, яка почалася 1932. р.

1.300 ПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ У ДЕБЛІНІ СТРАЙКУЄ.

Страйк обняв 1.300 робітників морських транспортових підприємств у Дебліні. Тому, що кораблі затримані, деяким залогам виповіджено службу. Загрожує недостача предметів першої потреби.

Причиною страйку є справа платень, міністр торговлі та промислу буде інтервеніювати. Хід страйку спокійний.

Японці заняли Форт Кіянґін.

Як подає японський комунікат, японські війська заняли Форт Кіянгін та йдуть просто на Нанкін.

Перед приходом японських військ евакуовано з Чанчев усіх місіонарів.

НА НОВІ ОБОРОННІ ЛІНІЇ.

Представник китайського міністерства закордонних справ заявив, що уряд наказав приспішити вишкіл нових військових частин і почати будову дальших дуже сильних оборонних ліній куди відступлять війська з відтинку Шангай-Нанкін.

БРИТІЙСЬКА ПОМІЧ ДЛЯ КИТАЮ.

У звязку з протибритійською кампанією японської преси „Асагі Шімбун" повідомляє, що Англія дає фінансову поміч китайському урядові, постачає йому военний матеріял і настроює публичну опінію проти Японії. Цей щоденник стверджує, що до половини жовтня вивезено з Англії до Китаю 2 великі бомбові літаки, 6 легких, 45 мисливських, 10 важких, 40 літаків інших типів, 100 підводних мін, 4 протилетунські гармати і чимало военного матеріялу. Крім того вивезли англійці до Китаю 23 повзи, 18 панцирних авт і 42 авта. Все те ввозять до Китаю через Гонконг і Гайпонг.

ЯПОНСЬКИЙ БУДЖЕТОВИЙ ПРЕЛІМІНАР. 45 прц. на військові потреби.

Уряд опрацював буджетовий прелімінар на 1938. р. у висоті 2,,868,000.000 єнів, себто на 555,000.000 єнів вищий ніж попередній. 45 прц. прелімінованої квоти призначили на армію, маринарку і летунство. Крім того 855,000.000 єнів передбачено на основування міністерства здоровля й суспільної опіки.

Завтра Японія визнає офіційно еспанський нац. уряд.

Авас довідується з Токіо, що Японія визнає офіційно еспанський національний уряд завтра, 1. грудня. Японська преса пише, що щойно в половині грудня.

ІТАЛІЯ ВИЗНАЄ МАНДЖУРІЮ.

Італійський міністр закордонних справ повідомив телеграфічно уряди Японії та Манджурії, що Італія визнає манджурське цісарство.

Переговори у цій справі почалися ще у вересні 1936 р. Одною з перешкод у цій справі було те, що Італія домагалася, щоб Японія визнала італійську африканську імперію.

Льондон не погоджується на бльокаду еспанських берегів.

З огляду на те, що еспанський уряд заповів бльокаду червоних берегів начальний командант англійської фльоти на Середземному Морі дістав наказ обговорити цю справу з національною владою в Пальмі, на Малльорці. Англія не признає генералові Франкові права вести бльокаду, бо це було би рівнозначне з признанням прав воюючої сторони

ЗБОМБАРДУВАЛИ ҐВАДАЛЯХАРУ Й АЛЬКАЛЮ ДЕ ГЕНАРЕС.

З червоних офіційних джерел подають, що вчора пополудні нац. літаки бомбардували Ґвадаляхару; було 40 осіб убитих. Тогож дня налетіла нац. летунська ескадра на Алькаля де Генарес і скинула 30 бомб, ваги 50—100 кг. Багато будинків знищено до тла.

„Українська народня партія" на Буковині

ПРИСТУПИЛА ДО РУМУНСЬКОГО ВИБОРЧОГО БЛЬОКУ.

Румунська ліберальна партія заключила виборчий договір з „українською народньою партією". Крім цих двох груп до проурядового картелю належать ще: „румунський фронт", національ-демократи, німецька партія та саська (німецька) партія зі Семигороду — разом 6 партій.

НОВА ЗАГРОЗА.

НЕПОДІЛЬНІСТЬ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

Львів, 30. листопада 1937.

У кожного хліборобського народу — та не лише в нього — справа розподілу землі і форма землеволодіння та користування землею, віками як і досі, були і є найбільше життевою справою. Це така важна справа, що її не могли розвязати державно-політичні і господарсько-соціяльні системи з невільництвом і кріпацтвом до сьогоднішньої їх форми в Совітах включно. Не диво, що це питання стояло майже завжди на першому місці і за таку чи іншу його розвязку і форму полилося чимало людської крови. Не перестає воно бути пекуче і тепер.

Земельна справа була і в нас такою, що цікавилися нею найширші кола нашого громадянства. Самозрозуміло, що доторкала вона передовсім наше селянство, для якого справа землі та її володіння є справді питанням життя у буквальному значінні слова. Поминаю часи давньої чи давнішої історії з панщиною і зі звязаними з нею господарсько-соціяльними явищами, — пригадаю тільки новіші часи, які не один це памятає.

З початком другої половини 19-го віку найголоснішою в Галичині була справа управильнення лісових і грунтових сервітутів — так звані ліси і пасовиська — у девядесятих відсотках вирішена в некорисить селян. На початку цього століття була теж голосна у галицькому соймі і в краю справа рентових осель і намір увести неподільність селянських господарств, проти чого заявилася однодушно уся селянська маса у Східній і Західній Галичині і наше тодішне соймове представництво; поза рентові оселі не введено тоді неподільности селянських господарств. І дрібніші справи, звязані здебільша зі землеволодінням, як ловецький закон і закон про риболовлю, були тими, що багато шуму робили у нашому селі, яке протестувало проти деяких їхніх постанов головно устами послів селян включно аж до проекту новелізації ловецького закону, внесеного у минулій буджетовій соймовій сесії послом Гриньком Тершаківцем, що його остаточно ще не вирішено.

Земельна справа і звязане з нею законодавство стали в останньому часі осередньою точкою зацікавлення громадянства в Польщі і польських законодатних установ. На перше місце висунулася справа парцеляції і кольонізації, що їх сьогодні переводить у приспішеному темпі міністр хліборобства і земельних реформ п. Понятовський. Ця його політика торкається найбільших життевих інтересів українського народу, тому й самозрозуміло, що проти неї виступили якнайрішучіше всі українські відповідальні чинники і самі наші заінтересовані хлібороби, чого доказом була наша протестаційна вічева акція в краю з кінцем м. р.

Вже у цій каденції польських законодатних установ полагоджено два закони, що обмежують значно свобідне землеволодіння, а це закон про границі держави з 9. липня 1936 р. і закон про обмеження в обороті наділами, що повстали з парцеляції з 15. квітня 1937 р., з яких останній є саме висловом земельної політики мін. Понятовського. Цей закон уводить неподільність селянських господарств, що повстали з парцеляції, як теж і тих, які при парцеляції побільшено. Крім цього на алієнацію і обтяження треба окремого дозволу адміністраційної влади, яка нераз його не дає без причин. Ціль тих постанов — не допустити до переходу землі в непольські руки. Неподільність господарств, що повстали з парцеляції, або збільшених при сусідській парцеляції, переводять нині адміністраційно в цей спосіб, що політична ад-

міністраційна влада ставить внесок до городського суду (такі масові вже випадки є нпр. у Тернополі) на аднотацію неподільности господарства у грунтових книгах, при сусідській парцеляції, якщо зб'льшення доходить найменше до трьох гектарів; ця неподільність обіймає вже ціле господарство — отже і давніше.

У рільній соймовій комісії є обширний проект пос. Фр. Бартчака про неподільність селянських господарств. Є це проект великої ваги, що має на меті змінити дотеперішній земельний устрій на селі і врізується дуже глибоко в царину дотеперішнього спадщинного і взагалі цивільного права та й деяких інших ділянок законодавства нпр. гіпотечного, екзекуційного і податкового. Зі згаданим законом з 15. квітня 1937 р. творить він своєрідну органічну цілість і має теж разом з ним не тільки господарсько-соціяльний, але і національно-політичний підклад й тому слід, щоб і наше громадянство дещо ближче з ним зазнайомилося.

Проєкт пос. Бартчака бере за зразок до деякої міри гітлерівський закон з 29. вересня 1933 року „Райхсербгофгезетц", що творить т. зв. хлопські майорати. Не йде він так далеко, як гітлерівський закон, що дає значні політичні, соціяльні та економічні прерогативи власникам тих майоратів з почесною назвою „бауер" (хлібороб) у відріжненні від назви „ляндвірт" (селянин), що тих прерогатив зовсім не має. Засадничою рисою проєкту пос. Бартчака є його факультативність, себто у ньому виключно від волі дотеперішнього власника залежить, чи його господарство компетентна влада (такою є повітовий розємчий уряд для маєткових справ селянських господарств) признає неподільним господарством. За сільські господарства вважає проєкт господарства рільні, лісові, городові, насінні, годівляні і рибні — малі і середні (отже велика власність є тут виключена), що представляють господарську цілість, вистарчають для продуктивного ужиття праці і для заспокоєння життєвих і культурних потреб власника та його родини. Власником неподільного господарства за винятком інституцій довготермінового кредиту може бути тільки одна фізична особа, що є польським громадянином.

Неподільне господарство або його частину можна звільнити зпід вуала неподільности рішенням властивої влади тільки в таких випадках: через вивласнення передбачене дотичним законом, коли воно втратило характер селянського господарства і коли увійшло в адміністраційні межі міста. Для парцелянтів важна постанова, що земельна влада може узалежнити дозвіл на купно парцеляційного наділу від згоди кандидата на признання господарства неподільним. Оречення про неподільність вписується в гіпотечні книги.

Передбачені великі обмеження, як вільно розпоряджуватися неподільним господарством. Власникові такого господарства вільно його обтяжувати тільки за попередньою згодою властивої влади, яка теж може дати дозвіл на поділ господарства під умовиною, що новоутворене господарство буде економічно самостійне в розумінні цього закону і неподільне.

Та найважніші зміни вводить проєкт у ділянці спадщинного права. Полишене майно ділиться на дві спадкові маси: спеціяльну і загальну. Спеціяльна обіймає неподільне господарство з його приналежитостями, документи і родинні памятки; все інше майно належить до загальної спадкової маси. Проєкт розріжняє дідичів і спадкоємців. Дідичем є той, хто дідичить спеціяльну спадкову масу, звичайним спадкоємцем є особа або особи, покликані до дідицтва на основі засад цивільного кодексу.

Дідичем можна бути: з волі власника, зі законного покликання, або зі судового присуду. Ним може бути тільки фізична особа і польський громадянин, власновільний, що не стратив громадянських прав на основі судового присуду. Спеціяльну спадкову масу може дідичити лише одна фізична особа. Проєкт обговорює дуже подрібно спадщинні справи і вирішує їх інакше, як це є в обовязуючому цивільному кодексі, але тільки щодо дідича. Щодо звичайних спадкоємців загальної спадкової маси залишаються всилі постанови цивільного кодексу з обмеженням, які вводить проєкт, з які годі навести у часописній статті.

Цікавий є розподіл між дідичем і спадкоємцями. Дідич одержує неподільне господарство. Його оцінюють і 30 відс. вартости є власністю дідича. Решта — себто 70 відс. входить до загальної спадкової маси і тут приходить розподіл на основі норм цивільного кодексу, але теж зі значними прерогативами для дідича супроти звичайних спадкоємців, яких чергування є інакше, як у цивільному кодексі.

У проєкті передбачені теж усілякі полекші і привілеї для дідича щодо гіпотечних обтяжень, редукції і сплати довгів, сплати звичайним спадкоємцям їхніх грошевих пайків — врешті щодо податків. Сума довгів не може обтяжувати більше як 50 відс. оцінючної вартости неподільного господарства, а якщо вона вища, підлягає редукції. Сплата річних відсотків і капіталу не може бути більша, як рівновартість двох квінталів жита з одного гектара. Екзекуція (крім податків) на плодах, пожитках і живому інвентарі неподільного господарства є недозволена, а дохід з неподільного господарства не вчисляється до виміру доходового податку. Власник неподільного господарства платить тільки половину звичайного грунтового податку, а від нотаріяльних актів оплачується тільки один відсоток вартости; всі документи, відписи, мапи і т. д. є вільні від стемплевої оплати. Нотарі побирають тільки 25 прц. від нормальної такси, а всі поміри переводяться зовсім безплатно на рахунок буджету міністерства хліборобства і земельних реформ. Для сплати спадкоємців і на інвестиційні цілі є передбачені в проєкті значні полекші у кредитах в Державному Рільному Банку.

Такі є найголовніші постанови проєкту пос. Бартчака. Форсує його згадане „Коло рольників" сойму і сенату, при чому підносяться там голоси, щоб замість факультативности поставити в законі примусовість неподільности селянських господарств. Минулої буджетової сесії не дебатовано в комісії над проєктом пос. Бартчака на виразне домагання міністерства хліборобства і земельних реформ, яке зажадало відложити дискусію до нової буджетової сесії, щоб уряд мав час точно його перестудіювати і занята відповідне становище. Від себе додамо тут, що проєкт вимагає від уряду чимало фінансових жертв. При сучасному господарському стані Польщі та її соціяльному наверствуванні з величезним відсотком сільського пролетаріяту і півпролетаріяту викликав би він на випадок здійснення — зокрема при примусі неподільности — незвичайні пертурбації у соціяльних відносинах села. Витворились би там негайно нові міліони громадян без варстату праці і без ніяких виглядів на майбутнє, що моглоб підважити навіть саме істнування польської держави. Не кажемо вже, що такий стан був би незвичайно пригожим грунтом для зросту і скріплення комуністичної агітації. Грізний він передовсім для нас, українців, і з господарсько-соціяльного і політично-національного боку. У тих відносинах мусимо дивитися на проєкт пос. Бартчака теж як на суто політичний і в нашому національному інтересі його поборювати всіми силами.

Д-р Степан Баран.

Кріза совітофільства в Анґлії.

(ЛИСТ З ЛЬОНДОНУ.)

Величезні суми, які Москва витрачає на пропаганду в Англії, не пропали марно. Характеристичним для публичної опінії в Англії є деяке своєрідне совітофільство. Це зовсім не значить, що комуністична доктрина в самій Англії поширюється та захоплює більші кола; навпаки вона й досі залишилась монополем деякої частини так званої „передової" інтелігенції, в значній частині жидівської. Автохтонні-ж англійці назагал роблять велику ріжницю між комунізмом для „внутрішнього" і для „зовнішнього" вжитку. Теж саме, що їх незвичайно обурювалоб у самій Англії, вважається цілком нормальним і навіть бажаним, як справа торкається „континентальних" народів. Найвищі достойники англіканської церкви є саме найбільш активними пропагаторами просовітських ідей, як це недавно сконстатував „Офінор" на прикладі подорожі пастора Джонсона до Совітів. (При цій нагоді варто зазначити, що позиція католицького духовенства тут була й залишається рішуче антисовітською).

Також і консервативна партія, ніби то найсильніша база світового консерватизму, просякла цим совітофільством. Мабуть всі ще пригадують собі дивовижні заяви княгині Атольської, визначної представниці консервативної партії, що зробила у Відні відчит про еспанські справи, де виступила в обороні руїнництва та звірств т. зв. „еспанського леґального уряду", а на льондонському конґресі минулого року заявила, що вона проти смостійности України, бо це урятує цей край від Гітлера (?). Ці вибрики аристократки совітофілки минули тоді непомітно, але тепер вони переповнили міру. Анґлійські часописі повідомляють під великими титулами про новий виступ кн. Атольської, яка не зважаючи на своїх пятьдесять років, так по юнацьки жвава та нерозважна. А саме, на останньому мітінґу консервативного обєднання в Перті вона заявила, що в Совітах ніякого терору нема та що Сталін прегарно робить, коли винищує зрадників. Але очевидно щось починає змінятися в Анґлії, бо цього раду совітофільська пропаганда княгині зустріла гострий осуд. Підчас її промови полковник Даусан, один з видатніших діячів консервативної партії, піднісся, сказав демостративно — бувайте здорові — і вийшов з салі, а три визначні члени виконавчого комітету зрезиґнували зі своїх обовязків.

Б. Л.

За правильне оцінювання праці на Лемківщині.

НЕ КРИКУ, А ВИТРЕВАЛОЇ ПРАЦІ ПОТРЕБУЄ ЛЕМКІВЩИНА!

Нема нічого лекшого, як з кимсь співчувати, проливати сльози над його долею — та на тім кінчити. Ввесь культурний світ глядів, як тисячі абісинців гинули за рідний край, навіть співчував з абісинцями, дехто страшив Італію, але мало було охочих поспішати абісинцям з допомогою. Не кажемо про себе, бо все український інтерес казав і скаже підтримувати сильну Італію, але й чуттево й українці абісинцям співчували. У широкому світі були й такі, які не лиш чуттево, а й розумово „тримали з Абісинією" і це так дуже помогло абісинцям, що вони — втратили волю.

В останніх роках наша Лемківщина є тереном політики, проти якої протестують всі українці. Крім прикрих розпорядків влади та всієї урядової системи — є ще на тому терені ціла плеяда ріжних Трохановських, Гнатишаків, Хиляків, Сьокалів, окрему сторінку записує т. зв. Апост. Адміністратура. З уваги на політику тої останньої— українське духовенство двигає тяжкий хрест в обороні кат. віри та чести своєї української нації. Дуже часто читаємо в пресі про пакости, що їх зазнають українські духовники: догани Ап. Адміністратури, здержання дотацій, перекидування з місця на місце, ба навіть суспенза, це справи, які вже так вбилися в уха нашого читача, що він читає про ці „новинки", як про річи звичайні. Але зовсім інакше відчувають це ті, що на своїй шкурі зазнають нинішніх, лемківських благодатей. Є між українськими духовниками на Лемківщині такі, які заслуговують на назву справжніх сучасних апостолів католицької віри і найкращих синів нації. Але вони скромні, тихі, про них мало преса пише. Їм тільки внутрішне вдоволення, що виконують свій обовязок, є винагородою за їх труд. Вони всюди і ніде. Всюди їх порада, ініціятива, провід — нема для них пеанів, авансів, ліпших парохій і т. д. Лише ті, серед яких вони ревно працюють — оцінюють їх труд і в нещастю не тільки співчувають, але і чинно помагають: це селяни, бідні лемки.

Інші знову роблять крик тільки на ефект. Буває таке, що духовника, якому надто дошкулили на Лемківщині, переносять з Лемківщини туди, де відносини кращі, ліпша парохія, вигідніше життя. А осівши в тихім місці така людина пише: „На Лемківщині мусять залишитися найактивніші молоді українські священники, щоб її зберігти для Церкви та нації".

Такі відносини є нездорові, бо інколи нагорода приходить за пустий крик, який багато тільки школи приносить для дальшої праці на даній терені коштом тихої, солідної і витревалої праці дійсно ідейних і заслужених для Церкви і народу одиниць.

Всеціло підтримуємо вищецитовану думку, але не сміють писати цього ті, що недавно повтікали самі з поля бою, бо такі поклики спричиняють не підбадьорення а заломання нераз дійсно гідних священників. Але щоби ці най-

активніші священники могли залишитися і працювати дальше для добра Церкви й народу, не досить співчувати з ними і проливати крокодилячі сльози — треба чинно їх підтримати.

Як далеким від співчуття є такий автентичний випадок, про який чув автор цих рядків на Лемківщині. Священник з перемиської епархії, з великої парохії, за удержання троє дітей в школі в Перемишлі платить 90 зол., в тім самім часі священник з Лемківщини, якого громадянство „жаліє“, платить за троє дітей 160 зол., і то ще „з ласки“, бо — мовляв „в горах долярі“ (нехай би ті, що всюди бачать ті копальні золота, самі закоштували того щастя!). Але тут зпід Перемишля недалеко до міста, можна особисто стрічати членів виділу бурс чи інститутів, можна переконати їх про свою бідність, чого не може зробити священник, віддалений сотки кільометрів від міста.

Створення т. зв. апостольської адміністрації і дальші наслідки її істнування чи розпорядки влади супроти наших західних окраїн, це речі, які не залежать від нас. Але належне трактування духовних і народніх працівників на Лемківщині залежить від нас. Про це треба памятати і змінити дотеперішній підхід і духовних властей та цілого українського громадянства.

Не вільно нагороджувати крикунів, які легким коштом виробляють собі марку мучеників, але справедливість каже винагородити витревалу й тиху працю справжніх католиків і патріотів. Мусимо справу поставити ось як: Українські священники, стійте вперто і гідно та з честю для Церкви і нашого народу на своїх стійках, а тягар, який досі падав виключно на ваші плечі, поділимо поміж себе. Бо небезпека грозить Лемківщині з усіх сторін і не може протиставитися їй плятонічна любов і співпраця, але розумна і послідовна протиакція.

Менше слів співчуття — та більше продуманої акції! Менше жестів та більше діл!

Свій.

Дивна заборона.

З Кракова пишуть нам, що там строго заборонений вступ до греко-кат. церкви воякам греко-кат. обряду. У кожну неділю і свято греко-кат. обряду стоїть перед брамою нашої церкви військовий жандарм, який не пускає вояків греко-католиків на богослуження і нерідко розлучує жонатого підстаршину з його жінкою та дітьми. Ця дивна заборона, якої не можна собі нічим пояснити, викликала серед краківських українців пригноблююче враження.

Не забувайте післати туди і свою лепту, бо без помочі українського загалу праця Товариства не може вдоволити 2.000 інвалідів.

Подорож льорда Галіфакса до Німеччини.

Подорож ця з її політичними наслідками для Европи стоїть в центрі уваги преси та суспільности. Навколо самих відвідин визначного англійського політика розвинулась палка боротьба між прихильниками та противниками англьо-німецького зближення. Москвофільська частина льондонської преси розпочала навіть ширити відомости, які викликували гостру відповідь німецької преси; була небезпека, що вони ударемнять цілу дипльоматичну місію льорда Галіфакса. Щоби покласти кінець цій небезпечній пресовій кампанії, відїзд Галіфакса прискорено. В інтересі цілої справи досі не подано до преси ніяких відомостей про хід та вислід нарад льорда Галіфакса з Гітлером, Герінгом та Нойратом. Зрештою формально ніяких змін у відносинах до іншої держави англійський уряд без парляменту постановити не може, тому й самий факт подорожі поважного англійського політика до Берліна та Берхтесгадену може мати не менше значіння, ніж наради, які він відбув там і якими цілком задоволений, як і сердечим приняттям.

Українців може зацікавити ця подія минулого політичного тижня лише з погляду боротьби протимосковських сил Европи проти московського імперіялізму. І з цього погляду треба особливо підкреслити, що відвідини льорда Галіфакса в Німеччині відбулись не цілих два тижні по підписанні протикомуністичного пакту трьох великодержав у Римі, започаткованого в Берліні. Представник московського уряду зажадав з цього приводу пояснень від італійського уряду і не дістав їх. Опісля совітська преса намагалася переконати Льондон і Париж, що цей пакт звернений у першій черзі проти них, але очевидно без успіху. Подорож льорда Галіфакса до Німеччини для Дельбоса очевидно

М. Рудницький.

Техніка оповідання.

Дорогі Степане!

Ви виступаєте проти сюжетности з аргументом, що його буцім-то важко зясувати. Так робити не слід. Те, за що деякі американські видавництва платять гроші, купуючи сюжет „на пні“, у сирій, необробленій формі, — таке реальне як сирівці, що є підставою ріжних харчевих продуктів. Сюжет реальніший від „теми“, „провідної думки“ і „матеріялу“, що їх відріжняють теоретики літератури.

Возьмімо приклад: Ви хочете написати оповідання про довголітнього приятеля, з яким Ви розійшлися. Це тема. Матеріял до оповідання постачать Вам особисті переживання: які хвилини Ви переживали спільно із своїм приятелем, як зміцнювалися Ваші взаємини, яку він мав вдачу і яку Ви. Провідну думку можете намітити собі заздалегідь, бажаючи показати нпр. як дружба захитується під впливом ріжних соціяльних становищ двох приятелів політичної боротьби чи кохання. Ця провідна думка є здебільша випливом уже цілого процесу оповідженої історії, і краще її не ставити апріорно, як вимогу, що підпорядковує всі елементи оповідання. Всі три елементи (є ще й інші, як стиль, характеристика осіб, тло...) важні для оповідання, а проте найважніший із них сам сюжет — сама історія, яка в найбільшій мірі полонює увагу читача і яку можна утотожнити з самим процесом того, як оповідаєте.

Як розгортати клубок наміченої історії? — про це можна написати грубезну студію, оперту на найкращих зразках усесвітньої новелі. Abel Hermant — майстер у цій справі жартує, що навіть сюжет можна сфабрикувати, як гармату: треба взяти діру і облити її довкола крицею. Це значить: берете якесь звичайне явище — звичай, звичку або ситуацію і починаєте уявляти собі, що трапилось би з людьми, що попали між їх жорна.

Від часу, як щоденна преса почала платити окремий високий гонорар за коротку новелю, появилися фабриканти цього продукту, винайшовши ріжні способи її виробу. Кілька років тому вийшла книжечка совєтського критика Гр. Майфета „Природа новели“, що препоганою українською мовою і дуже нецікаво передає думки трьох американських критиків про те, як писати новелі: Американці дають у своїх розвідках практичні поради, наче вчителі учням: — новеля мусить мати вступ, головну частину, наростання дії, її вершок, відповідні пропозиції, розмови, описи й характеристика осіб мусять бути „цікаві“; розвязка мусить бути льогічно підготована; стиль повинен бути приспособлений до теми; не треба накопичувати зайвих подробиць...

Один із тих авторів звертає увагу на вимоги, які самим інстинктом відчуває віддавна читач: що опис не може бути довгий, що діяльог приємніший для читача, ніж опис, — що новеліст повинен більше виводити дію, ніж оповідати про неї; — що основна прикмета новелі її драматизм, — що все в новелі прямує до „клімаксу“ — її завершення, — що новелю з цікавим сюжетом, хоч і слабим стилем написану, скорше видрукують, ніж новелю з прегарним стилем, але з нецікавим сюжетом.

Американці з ясністю бізнесменів признають, що інакші правила обовязують новелю на продаж, для буденного вжитку, інакші — новелю мистецьку. І хоч усі теорії повстають тільки на підставі мистецьких творів, то саме мистецькі твори, що є плодом щораз-то нових зовсім оригінальних талантів, не рахуються з дотеперішніми теоріями. Та це не виключає потреби — навіть професійної вимоги — студіювати техніку своєї праці. Джон Фредерік*) твердить, що від таких студій загострюється хист спостережливости до свого середовища, бажання розуміти спонуки і почування людей і збільшується насолода при читанні добрих мистців.

Здається, можна б сказати, що вже, слухаючи анекдоти, можна взяти її як приклад, як треба поводитися із своїм бажанням — оповісти щось цікавого слухачам. Бувають люди, що мають почуття гумору, хоч не вміють якслід переповісти дотепу: — вони розтягають вступ, розсіваються в подробицях, не вміють ступнювати враження при оповіданні, забувають про малюнок ситуації чи характеристику осіб і на-

*) A Handbook of Short Story Writing New York.

несподіванкою не була, як і для московських агентів в Парижі, французькі комуністи намагалися вплинути в бажанім напрямі на французький, а через нього й на англійський уряд. Але французьке міністерство закордонних справ або проти англо-німецького зближения нічого не має, або не є в силі їх ударемнити. Для Москви це ріжниця невелика. Не помогли й безпосередні московські заходи в Льондоні: дивовижний зворот московської дипльоматії у справі англійського пляну в Еспанії зрадив лише політичне безсилля Кремля, але англійського уряду ані трохи не зворушив. Так-же мало враження зробила офіційна заява московського уряду про його безінтересовність у справі становища „республиканського уряду" Еспанії з огляду на те, що СССР зосереджує всі свої сили на Далекім Сході. Добрі відносини з Німеччиною мають для Англії більше значіння ніж протияпонська акція московських агентів в Китаю.

Підступні повідомлення москвофільської частини англійської преси про здогадні пляни Німеччини проти ЧСР та Австрії мали досить несподіваний наслідок: Вони зробились пробним бальоном, і у відповідь на них поважніші англійські часописи порадили Празі порозумітися з Берліном.

Значіння сучасних намагань довести до англьо-німецького порозуміння тим більше, що одночасно ідуть заходи у напрямі франко-італійського порозуміння. Колиб ці заходи мали успіх, пакт чотирьох европейських великодержав був би належним продовженням протикомуністичного пакту трьох великодержав. У цім випадку моглаб мати й подорож Дельбоса до Варшави та країн Малої Антанти трохи інакше значіння. Але тимчасом треба вдоволитися тим, що він відмовився продовжити свою подорож аж до Москви. Можна сподіватися у всякому разі, що серія політичних поразок московського уряду в Европі продовжуватиметься далі.

М. Д.

ПІСЛЯПЛАТНИКАМ ПІД УВАГУ

Кожний вимагає, щоб наш часопис був щораз кращий, багатший та виконував якслід своє завдання. А чи призадумався коли післяплатник, що саме він руйнує свою пресу? Свій обовязок повинні виконати не тільки ми, але й ви, шановні післяплатники!!!

Закарпаття.

АКЦІЯ ПРОТИ БЕРЕГІВСЬКОЇ ҐІМНАЗІЇ.

Берегівська ґімназія за 17-річне своє істнування своїм здоровим народовецьким духом і народньою викладовою мовою виховала цілу ґенерацію, що в службі інтересів рідного народу здобула чимало заслуг. Та в очах наших москаликів каїнового духа була наша ґімназія завжди сіллю в очах.

Прийшли батьківські збори, де 99 проц. родичів голосувало за народню мову. Тільки один з батьків почувався ображений і заявив, що берегівська ґімназія повинна бути „русская". Вдаряв у бубен в україножерній ґазеті „Наш Путь", де погрожував цей злий дух, що він скоро роздавить українське гніздо в Берегові.

Прийшов незабутній Всепросвітянський Зїзд.. Наші каїни зі злоби казилися. Вони зачали свою підступну, темну роботу. Подали провокаційні, безпідставні доноси до прокуратори, мовляв, Просвіта й чотири старші професори, як наприклад п. К. Феделеш, ведуть протидержавну діяльність.. Прийшла жандармерія, перевела ревізію і забрала все, що найшла. Ціллю тих доносів є, щоб на місце заслужених професорів-народовців посадити молодих кацапчуків. Та правда вийде наверх і підлі донощики дістануть заслужену заплату.

(„У. Сл.").

НОВА СЕКЦІЯ ПРИ „ПРОСВІТІ".

Дня 4. XI. зорґанізовано при „Просвіті" в Ужгороді правничу секцію. На зборах, якими проводив д-р М. Бращайко, вибрано таку президію: предсідник: суддя краевого суду Ю. Перевузник, заступник предсідн.: д-р Іван Долинський, секр.: д-р Цуперяк; члени Виділу: д-р Попович і д-р Стебельський. Секція відбула вже більше засідань, на яких обговорено ріжні правничі справи, що торкаються „Просвіти", а також справу установлення судової та адміністраційної терміньольоґії. Тепер у почтках заведення автономії Підкарп. Руси та в часі гарячої боротьби за рідну культуру праця цієї секції є дуже потрібна і важна.

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМЯТНИКА ПОЛЯГЛИМ У ПІСТРЯЛОВІ.

Дня 31. X. ц. р. в селі Пістрялові відбулося посвячення хреста-памятника, який поставлено в память воякам, поляглим у світовій війні з того села. Памятник був поставлений та врочисто посвячений заходом деяких товариств, корпорацій та визначних осіб. Дуже „аґільний" (як „Недѣля" твердить) духовник Йосиф Іван робив усякі перешкоди, але не мав успіху. На відкриття появилися окружний начальник д-р Комаринський, командант 19. полку, шкільний інспектор Е. Маркович та інші Гостей витала делеґація під проводом Андрія Васька, упр. школи. По посвяченні памятника з дуже змістовими промовами виступали окружний начальник, полковник і шкільний інспектор. Усі вони говорили гарною народньою мовою.

ЮВИЛЕЙ НАРОДНЬОЇ КУХНІ.

Дня 14. XI. ц. р. відсвятковано ювилей Руської Народньої Кухні в Ужгороді з нагоди 15-літнього її істнування. Урочистости відбулися у великій салі готелю „Корона". Ювилей був улаштований у честь п. ґубернаторової Єлисавети Грабарової, котра цю народню кухню з бл. п. І. Волошиновою оснувала і своїми трудами удержувала та розвинула в поважну добродійну установу. На ювилей появилися представники церкви, уряду і війська та ріжних ужгородських добродійних орґанізацій. Привітну промову виголосила п. сенаторова Бачинська. Секретар Довбей подав звіт про історію і діяльність народньої кухні за 15 літ. Потім привитали п. Грабарову численні промовці, видвигаючи її великі заслуги. Зворушено дякувала п. Грабарова за привіти і висказала щиру подяку всім тим, що своїми трудами й жертвами причинились до розвитку установи.

25-ЛІТТЯ СМЕРТИ М. ЛИСЕНКА.

Співацько-музичне товариство „Бандурист" улаштувало в суботу 27-го листопада в салі „Просвіти" (на горі) з цієї нагоди концерт.

ДИРЕКЦІЯ ЗАЛІЗНИЦЬ В УЖГОРОДІ.

Чеський уряд рішив поставити в Ужгороді окрему дирекцію залізниць. Переходово буде це лише експозитура, яка має бути розширена потім у самостійну дирекцію. Експозитура має зачати свою діяльність уже з днем 1. січня 1938. р. Приміщення дістане новий уряд покищо в будинку б. жупанату.

Памятайте при кожній нагоді, що за долю інвалідів відповідає той, хто післав їх до боротьби — Українська Нація! Обовязком цілої Нації інвалідів відповідно заобезпечити.

прикінці замість залишити останній акорд інтеліґенції слухачів, замість стриматися „від крапки над „і" — кладуть на полумиску „розяснення" дотепу.

Майже всі технічні поради, як писати оповідання, можна звести до одного загального принципу „гармонії", чи „доцільности". Ви можете дати величезний вступ до самого оповідання, і читач не відчує його довжини, коли хто підготовлятиме цікаво якусь несподіванку. Теоротики, які кажуть про рівномірний розподіл частин, часто забувають, що тут не йде про довжину геометричну — кількість записаних сторінок, а про час; нудного оповідача вже не маємо терпцю слухати по перших реченнях, а чудового промовця можемо вислухати і годину — хоч і тут, правда, є якась межа фізичної втоми. Сторінка змережаного опису або фільософічних рефлексій не рівна сторінці легкого діяльогу. Щодо славного „гармонійного укладу частин у цілости" то — як це виходить з аналізи ріжних архитворів — її можна завсіди віднайти там, де вже цілість робить добре враження.

З „доцільністю" не інакша справа: одні інтерпретують її як естетичний принцип, другі як психольоґічний. З погляду доцільности можна писати оповідання зовсім тенденційні, нелітературні, вважаючи, що вони потрібні для якоїсь практичної мети — пропаґанди чи заробітку. З доцільністю як естетичною вимогою буває часто те саме, що з тим принципом у природознавстві: — іноді не знаємо, чи деякі створіння розвинули навмисно свої органи для практичних потреб, щоб жити, чи, вродившися з деякими органами, почали ними відповідно користуватися. Довжелезна шия жирафи або хобот слона мають свою доцільність, але вже довжелезний хвіст павуна видається нам тільки прикрасою. Саме з таких прикрас, які льоґічно важко виправдати, складається неодин твір, і вони, як павуний хвіст, більші від самої голови чи стрижня твору, на які теорії звертають найбільшу увагу. Бо кожний твір може нагадувати іншу живину — не виключаючи фантастичних драконів, які бачимо на рисункових комедіях у кіні.

Повість, наче епопея — може бути повною, закінченою картиною, складеною з багатьох епізодів; новеля це тільки один епізод, вихоплений з життя, без початку й кінця, навіть якби кінчався такою останньою крапкою, як смерть. Вам вільно пером як мечем розрізати в останньому реченні ґордійський вузол змальованого конфлікту, чи виведеної проблеми; коли Ви думали над ними і хочете, щоб ми відчули Ваше зворушення, то і так мусите задовольнитися тільки натяком на причини і наслідки глибші, ніж Ви спроможні їх розяснити. Дотого: як новеліст Ви не маєте на це місця.

У нас-же буває занадто часто так, що новелісти хотять задовольнитися тільки — натяками. Вони починають від натяків на тему, на свої настрої, на почування читача, який повинен зворушуватися з патріотизму в нагороду за добрі авторові наміри. У висліді автор оповідає нам широко на те, щоб ми бачили, що він не має про що оповідати.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Доплати до промислових свідоцтв.

Якщо перед кінцем речинця важности промислового свідоцтва зайдуть у підприємстві зміни, що оправдують зачислення його до вищої категорії, або якщо підприємство перенесено до місцевости вищої кляси, тоді — згідно зі ст. 31. закону про промисловий податок від оборсту треба доплатити до ціни первісно викупленого промислового свідоцтва. Доплату побирають у річному відношенні, якщо згадані зміни трапляться перед 1. липнем податкового року і у піврічному відношенні при змінах від 1. липня податкового року.

Отже у звязку з побиранням такої доплати (річної або піврічної) міністерство скарбу обіжником з 19. жовтня ц. р. ч. Д. З. 3531/4/37 устійнило ось-такі засади, як побирати доплати і видавати нові свідоцтва: 1) Нові свідоцтва за доплатою видають каси скарбових урядів у передбачених вище випадках, якщо платник зголосить доплату до свідоцтва **добровільно**, без присуду скарбової влади.

2) Якщо треба доплатити на основі присуду скарбової влади, тоді **нового свідоцтва каси не видають**.

3) Якщо добровільно доплачено за посередництвом П. К. О., тоді нове свідоцтво може бути видане щойно після звороту платником посвідки П. К. О., що по думці постанови § 20. розпорядку президента з дня 27/6 1924 про Поштову Касу Ощадности (Д. З. Ч. 55., поз. 545) має силу правного документу, що звільняє платника від зобовязань.

4) В новому свідоцтві на доплату мають бути в рубриці „рід підприємства“ означені ті самі прикмети, що були подані в попередньо виданому свідоцтві. Означення інших рис на свідоцтві може наступити тільки тоді, якщо на деклярації вміщено відповідне доручення начальника уряду, або керманича вимірного відділу. По доплаті видають платникові нове свідоцтво разом зі свідоцтвом, до якого побрано доплату.

5) Якщо побрано доплату при перенесенні підприємства з іншої місцевости, тоді попередно вплачені і зачислені суми за свідоцтво не підлягають перечисленню на рахунок скарбового уряду, в якім повстав обовязок виконання доплати.

Перебрання ґрунтів за податкові залеглости.

Міністерство скарбу видало до всіх скарбових палат такий обіжник з дня 27. жовтня ц. р. до ч. D. V. 10105/1/37.

Згідно з розпорядком президента з 28. жовтня 1933 р. (Денник Законів з 1936 р. ч. 77, поз. 544) воєвода видає рішення у справі перебрання ґрунтів довжника за податкові залеглости, якщо екзекуція у справі стягнення цих залеглостей з рухомого майна довжника є безуспішна. Міністерство скарбу доручило всім скарбовим палатам повідомляти воєводу про кожду зміну податкових залеглостей аж до хвилини, коли воєвода видасть рішення на основі 17. статті згаданого розпорядку про перебрання ґрунтів довжника на власність держави. Тому скарбові палати обовязані розглядати відклики довжників проти виміру податків та інші подання, що можуть заважити на висоті таких залеглостей (прохання у справі полекш внаслідок стихійних нещасть і т. п.) перед поставленням внеском у справі перебрання ґрунтів, у кожному випадку найпізніше перед виданим рішенням воєводи про перебрання ґрунтів. А що деякі скарбові палати давали полекші таким довжникам у справі сплати їх залеглостей вже по зголошенні відповідного внеску до воєводи міністерство скарбу доручило признавати такі полекші лише тоді, якщо: 1) довжник заплатить готівкою бодай половину залеглости, а решту зобовяжеться сплатити в розмірно короткім часі (до 6 місяців) і дасть на це відповідну ґарантію (банкову, цінними паперами), що її легко зреалізувати; 2) не має залеглостей за податки, що про них не згадується у внеску до воєводи. Якщо до акції у справі перебрання ґрунтів прилучилися ще інші вірителі, довжник обовязаний предложити заяви цих вірителів, що згоджуються припинити акцію у справі перебрання ґрунтів за свої належитости.

—о—

Зріст векслевих протестів.

В жовтні ц. р. зросли несподівано векслеві протести. Згідно з даними головного статистичного уряду запротестовано загалом 149.9 тисяч векслів на суму 18.8 мілiонів зол., тоді як у вересні ц. р. запротестовано 151.3 тисячі на суму 17.8 міліонів зол., а в жовтні м. р. запротестовано 140.8 тисяч векслів на суму 19 міліонів зол. У поодиноких воєвідствах векслеві протести виглядали ось так: у Варшаві запротестовано 36.2 тисяч векслів на суму 4.8 міліонів зол., у варшавськім воєвідстві 7.1 тисяч векслів на суму 800.000 зол., в лодзькім воєвідстві 28.5 тисяч векслів на суму 3.6 міліонів, у келецькім воєвідстві 11.3 тисячі векслів на суму 1.2 міл. зол., у люблинськім 7.1 тисяч на суму 700.000 зол., у білостоцькім 5.4 тисяч на суму 5.00.000 зол., у виленськім 4.9 тисяч на суму 400.000 зол., в новгородськім 1.8 тисяч на суму 200.000 зол., в поліськім 2 тисячі на суму 200.000 зол., у волинськім 5.1 тисяч на суму 500.000 зол. познанськім 6.3 тисячі зол. на суму 1.3 міл. зол. у поморськім воєвідстві 5 тисяч на суму 800.000 зол., у шлеськім воєвідстві 7.8 тисяч на суму 1.2 міл. зол., у краківськім воєвідстві 9.1 тисяч на суму 11.1 міл. зол., у львівськім воєвідстві 8.8 тисяч на суму 1.1 міл. зол., у станиславівськім воєвідстві 1.8 тисяч на суму 200.000 зол. і в тернопільськім воєвідстві 1.7 тисяч на суму 200.00 зол.

Хто має право до вдовиної платні -- перша чи друга жінка?

Найвищий Суд у Варшаві видав цікавий присуд, що має велике значіння при устійненні права до вдовиної пенсії. Справа виглядала так: Л. і В. Осмольські взяли шлюб у костелі у Варшаві, бо обоє були католиками. По 16-ох роках спільного подружжя чоловік перейшов до народово-православного костела й одружився з Оленою Осмольською. Дня 6. квітня 1935 р. Владислав Осмольський нагло помер. По смерти обі вдови по Осмольськім зголосили до міністерства військових справ домагання у справі вдовиної пенсії. Міністерство признало себе некомпетентним вирішувати справу, яке подружжя є важне. Тому почало виплачувати другій жінці зачети на вдовину платню, відсилаючи першу жінку до суду з її претенсією. Вкінці Найвищий Суд видав у цій справі присуд того змісту, що лише перша жінка Л. Осмольська була єдиною леґальною жінкою покійного аж до його смерти і тому має виключне право до вдовиної платні.

АДВОКАТСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ НЕ Є ПІДПРИЄМСТВОМ.

Скарбові уряди вимірювали і стягали промисловий податок від адвокатських канцелярій подібно як від промислового підприємства. На днях Найвищий Суд видав оречення того змісту, що ст. 92 закону про промисловий податок не дає ніякої підстави скарбовій владі вважати канцелярії адвокатів та інших вільних професій за торговельно-промислові льокалі, обчислені на зиск.

ТОРГОВЕЛЬНІ ЗВИЧАІ.

Комісія при промислово торговельній палаті у Львові устійнила в останньому часі такий звичай:

Обовязки торговельних працівників. В окрузі львівської промислової торговельної палати нема торговельного звичаю, що накладав би на торговельних працівників обовязок приходити до торговельного підприємства пів години перед отворенням підприємства і залишатись пів години по його замкненні, щоб привести до ладу це підприємство. Зате є така практика, що торговельні помічники залишаються залежно від договору — годину або пів години в торговельним підприємстві перед отворенням або по замкненні, щоби виконати підготовчі праці, необхідні до нормальної праці підчас отворення підприємства. Сюди належить упорядкування підприємства, підготова товару і т. п. Одначе час праці торговельних працівників підчас замкнення підприємства не може нарушувати постанови закону з 18. грудня 1926 р. про 8-годинний день праці у промислі і торговлі.

ЗРІСТ ЧИСЛА ПРОМИСЛОВИХ СВІДОЦТВ.

Від листопада ц. р. до жовтня ц. р. викуплено на податковий 1937 рік 750.954 промислових свідоцтв, з того на торговельні підприємства 469.385 і на промислові підприємства 248.213. В самім жовтні ц. р. викуплено 7.657 промислових свідоцтв на торговельні підприємства і 4.343 на промислові підприємства.

На податковий 1936 рік викуплено 702.331 промислових свідоцтв, з того на торговельні підприємства 442.345 і на промислові підприємства 230.320. В самім жовтні м. р. викуплено 6.788 свідоцтв на торговельні підприємства і 4.063 на промислові підприємства.

Сторінка без політики

Таємниця Долини Королів.

АРХЕОЛЬОҐ-ЧУДАК.

Б. Мервей був археольогом старої дати. Він заєдно любив посміхатися із новочасних засобів вести археольогічні розкопи при помочі догідного знаряддя, яким послуговуються усі наукові експедиції. На його думку археольоґ — це людина, що запускається одинцем у глибину пустині і там на власну руку працює рискалем і джаґаном. Коли він сам перед сорок роками почидав свою археольоґічну працю, яка згодом дала такі цінні висліди, кілька літ мешкав в огидному бедуїнському шатрі, вряди-годи послуговуючись кількома арабськими феллягами.

СЕНЗАЦІЯ КЛЮБУ АРХЕОЛЬОҐІВ.

Одного дня розказували собі в клюбі археольоґів у Каїро про гробовець „Рудоволосої Королеви“, який відкрила була в 1927 р. експедиція Райснера. Тією королевою була Метеферес II, донька Хеопса, того, що збудував був Велику Піраміду. Вона вславилась була тим, що в приступі шаленої заздрости вбила свого чоловіка.

У звязку з тією королевою, якої образ знаменито зберігся на стіні гробівця, відома була цікава подія, що кружляла в товариському колі европейської дільниці Каїра. Про неї докладно знав старий Мервей, якого й попрохали розповісти цю несамовиту історію.

ВІДВІДИНИ В ГРОБІВЦІ.

В мойому умі — почав своє оповідання Мервей, рудоволоса Метеферес вяжеться із другою рудою жінкою, американкою Мавд Авері, дружиною одного молодого дипльомата в Каїро. Мавд визначалася незвичайно стрункою поставою, вузькими бедрами, мала блакитні очі та чудесно мідяне волосся. При цьомуж мала вона дивний звичай носити свою голову в якийсь такий володарський, гордий спосіб.

Раз на бенкеті в домі її чоловіка оповідав хтось про нововідкритий гробівець Метефери II, при чому той, що оповідав необережно докинув, що пані Мавд дуже схожа на египетську королеву, якої образ видніє на стіні гробівця. Мавд не була би жінкою, якби не забажала побачити своєї двійниці.. Зараз таки чергового дня зібралася скромна прогулька, що подалася самоходом до „Долини Королів“. Коли її учасники вузьким ще тоді переходом дісталися до гробівця й станули в кімнаті смерти, Мавд задержалася перед образом Метефери II, освіченим блеском смолоскипу. В тому менті скоїлася з нею несамовита переміна, що відтак викликувала таку велику сензацію в колі знайомих і живу дискусію серед учених.

Занепокоєний Ронні Авері, який до безтями любив свою дружину, настоював, щоб вийшла з того несамовитого місця, кажучи напів жартівливо й напів поважно, що „дух королеви готов вступити в неї разом з усіми наслідками“.

Коли товариство верталося домів, усі учасники почували себе якось ніяково. Мавд від часу до часу завдавала Мервеєві питання, що тісно звязане з особою королеви Метефери II.

„ВРОКИ“.

Кілька днів після тієї прогульки Мервей виїхав був до Греції. Коли повернувся до Каїра, пішов мерщій до дому Аверія, відвідати знайомого дипльомата. Якже він здивувався, коли замісць люксусової віллі найшов староегипетську хату. Вітальня нагадувала чисто інсценізацію котроїсь дії „Аїди“, самаж господиня була своїми рухами, одіжю й способом поведінки точно пристособлена до того старомистецького тла. Бідний Ронні, до краю пригноблений і нещасний, не видів рятунку, щоби вирвати дружину з того жахливого божевілля. Згодом став він тікати з хати та шукати товариства інших жінок.

СЛІДОМ КРОВОЖАДНОЇ КОРОЛЕВИ...

Одної ночі Мервея повідомили про жахливу подію, яка склалась в домі Аверів. Коли він прибув туди, побачив Роннія, що лежав на долівці, облитий кровю. Недалеко стояла Мавд, стискаючи в руці скровавлений кинджал. Її очі палали блудним, несамовитим вогнем.

Згодом виявилося, що Ронніева рана не була смертельна. Мавд, пробудившись по цьому ділі із свого несамовитого трансу, відзискала рівновагу духа. Усеж таки молодий дипльомат, вірив мабуть у приказку, що „стереженого Бог стереже“, і постарався за інше місце, десь на півночі Европи.

Князь - дивак.

Лодзький Експрес подає в 323. числі цікаві подробиці про життя кн. Радивила у звязку з його заміром одружитись із п-ю Сухестов.

Резиденція кн. Михайла Радивила положена в місцевости Антонін, острівського повіту у Великопольщі. Туди дуже часто приїзджають туристи, прогульковці й літники не так задля гарної околиці і прегарного феодального замку, багатого в безліч історичних памяток, як радше задля постаті князя ордината, якого називають популярно Радивилом-Рудим. В околиці розказують собі чимало веселих анекдот про пригоди старого вельможі, пережиті по всьому світі, про всілякі процеси, зачіпки із сусідами, маєткові спори й дивоглядні привички. Такі саме історії стають темою розмов тамошніх літників. Усеж таки сам князь не дуже то прихильний усяким туристам, що швендяються по маєтку, а найбільше не любить він галасливої джезової музики. Тому то в неділю він ніколи не виходить поза межі антонінської резиденції.

Зате в будень часто можна стрінути високу постать сивобородого старця, замітного великими круглими окулярами й рудими кучерями, які йому спадають на лице. Він частенько їздить до повітового міста, Островя, вживаючи до подорожі звичайного Форда старого типу. Там полагоджує він свої орудки по місцевих урядах у звязку з інтересами ординації.

Найважнішою прикметою старого князя — це велика вага, яку він кладе на добір страв, бо сам він небудьякий смакун. Щодня відбуває князь довгі й річеві наради з прислугою, укладаючи особисто спис страв на черговий день, та даючи цінні вказівки, як ріжні страви приладжувати. Довголітній кухар кожного вечора предкладає князеві спис страв, які щойно по апробаті вельможі можуть стати предметом кулінарного мистецтва вченого кухаря. Слід тямити, що князь, як воно буває в коронованих володарів, ніколи не виїзджає в подорож без свого кухаря, якого завданням є тоді пробувати страви в кухнях европейських готелів, заки вони опиняться на княжому столі.

Від часу до часу князь висилає свого кухаря за кордон „на студії“, щоби, мовляв, поглибити в нього куховарську освіту. Отже був антонінський кухар повний рік в Льондоні в славному готелі „Савой“, звідкіль привіз тайни найвибагливіших англійських страв, які так дуже любила друга жінка кн. Михайла Медінілля маркіза де Санта Сузанна.

Князь одягається скромно. В поведінці незвичайно приступний, часто запускається в розмови з дальшою службою, інтересентами, прошаками. Не зважаючи на старший вже вік, держиться він гордо, по військовому. На устах у нього завжди мила й привітлива усмішка, якою уміє зєднувати собі людей, хоч усім без огляду на вік, уряд і походження говорить „ти“, себеж велить називати „князь-пан“.

Раз розказували собі в Антоніні цікаву історію, яка стрінула князя в одному уряді в Островю. Князь лютий, що до двора заєдно находили службовики, щоб виконати свої урядові обовязки, подався в місто до одного вищого урядовця. Імовірно відбулася там така розмова:

— Щож ти вічно насилаєш мені якихось пройдисвітів?

— Як ви до мене говорите? Чи ви знаєте, хто я?

Князь спокійно: — То ти радше відзиваєшся до мене невмісно. Чи не знаєш, що до мене слід говорити „князь-пан“?

Про епільоґ тієї „урядової“ розмови кружляє безліч часто суперечних поголосок, проте правди не дізнався мабуть ніхто.

Широкий спосіб життя князя, його подорожі, романтичні пригоди, тощо викликували завжди різкі спротиви рідні. До тих протестів князь звик був завжди відноситися із справді стоїцьким спокоєм. Мало це навіть знаменний вплив на стан антонінського маєтку, який свого часу часто стикався з виділами цивільних судів.

Тоді не дуже то точно виплачувана служба скаржила князя до суду праці. Усеж таки того роду справи поладнував кн. Радивил із великопанським жестом і завжди добровільно давав вдесятеро більше, як того домагався сам позовник.

Теперішня любовна пригода кн. Михайла з п-ю Сухестов, спротиви рідні, його адоптованого сина кн. Михайла Радивила з Нагловіц — сталися сензацією на европейську міру.

Всеж таки околиця Антоніна цим зовсім не хвилюється: вона звикла вже до подвигів дивака-ордината.

Відроджені зірки.

Життя десяток фільмових зірок йде по шабльонових рейках: спершу великі ролі, перші сторінки у всіх часописах, сотні тисяч долярів, міліони звеличників, популярність, слава, а відтак... з дня на день щораз то менше почти, і згодом кінець: смерть у забутті й тиші, часто навіть у нужді.

Від деякого часу щось у цій велитенській машині фільмових карієр змінилося. Є такі акторські карієри, що не „кінчаться“ за першим разом. Є зірки, що по добі забуття й тиші вдруге сходять на фільмовому овиді, щоби ще раз заблиснути, часто навіть тревалішим блеском, як за першим разом.

Ось для прикладу Адольф Менжу.

Цей знаменитий актор блестів у столиці фільми як зірка першої величини, граючи ролі елегантних зводників. Голівуд зробив із нього „спеца“ в цій царині. Раптом почало щось псуватися. Доходи виробництв, що накручували фільми з Адольфом Менжу, стали зменшуватися. Менжу скинув фрак, убрав на себе бідний одяг букмахера у фільмі з Шерлі Темпль „Тепер і завжди“ — не помогло. Ще раз одягнувся у фрак у фільмі „Велика княжна і готелевий хлопець“, — але то був його лебединий спів.

Менжу щез на кілька літ. Від часу до часу грав малі, епізодичні ролі. Його прізвища важко було знайти у рубриці: „обсада“.

Відтак приходить ренесанс. Менжу дістає ролю у першій фільмі „Королева леду“ Соні Геніє. Ця роля показує високу клясу акторської гри Адольфа Менжу. З черги бачимо його в ролі фільмового продуцента в „Народинах Зірки“ побіч Фредріка Мерча і Дженет Гейнор. Тепер грає той актор ролю директора каварні у фільмі „Кафе Метрополь“.

Сьогодні Менжу є знову на вершку слави.

Другим прикладом став Джон Берімур, відомий „Морський вояк“ і „Дон Хуан“. Берімур постарівся, та не зважаючи на спротиви виробництва, не хотів кинути ролі амантів. Кінець був сумний. Берімур стратив популярність. По кількох літах Берімур рішається заграти ролю Меркуція у фільмі „Ромео і Юлія“, яка стала його ренесансом. Ми бачили його недавно в ролі підстаркуватого протектора співачки Мек Дональд у фільмі: „Коли цвите бузок“. Там він був у 100 відсотках на своєму місці.

Кажуть, що Рамон Новарро теж задумує звести бій з амантами нинішнього дня.

—o—

Протиукраїнська акція на селі.

Краківський „І. К. Ц." повідомляє, що секретаріят порозуміння польських суспільних організацій організує вже в Тернопільщині віча по селах у справі „корчення" польщини і зросту українських впливів. Такі протиукраїнські віча відбулися вже в Жабинцях і Гадинківцях. „І. К. Ц." запевняє, що присутні на вічу селяни висловилися за співжиттям з українським населенням, але відкинули всякі переговори з провідниками УВО, УНДО й УПР. Далі присутні на вічу домагалися побільшення римо-католицьких парохій приділення поля від землевласників на дотації польським священикам і створення нових римо-католицьких єпископств у Тернополі та в Станиславові. Далі домагалися скасування юліянського календаря і заведення григоріянського, бо святкування свят у ріжних речинцях погано відбивається на житті польсько-українських родин і на співжитті обох народів та є одною з поважних причин українського сепаратизму. Домагалися теж скасування шкільного плебісциту, бо він шкідливий для польського державного інтересу. Утраквістична школа не сповнила свого завдання, бо причиняється до „русифікації" (??) польської молоді. Школи слід обсаджувати виключно поляками, бо українці ведуть протидержавну роботу. Тому слід однокласові школи обсаджувати виключно поляками й їм віддавати теж управу шкіл.

Так виглядає „примирлива" акція поляків за „співжиттям" обох народів на українських землях і Польщі. Цій пляновій польській акції мусимо дати зорганізовано і негайно належну відправу.

Повстав парляментарний клюб ОЗН.

У вчорашніх організаційних зборах парляментаристів з ОЗН взяло участь 186 послів та сенаторів. Предметом нарад був регулямін парляментарного клюбу ОЗН, що накладає на членів обовязок солідарности у відношенні до уряду, сойму, буджету і податкових проєктів.

Як подає ПАТ, зібрані парляментаристи покликали до життя парляментарне коло ОЗН; його головою став Томашкевич, заст. голови Сікорський. Головою сенатської групи кола став ген. Галіца, його заступником Лехніцький; головою соймової групи став Свідзінський.

Коло 40 учасників нарад заняло опозиційне становище.

Шеф французького ґенерального штабу їде до Німеччини?

Париський „Журналь" приносить вістку, що шеф французького генерального штабу ген. Гамлен у найближчих днях поїде до Берліна з ревізитою. При цій нагоді ген. Гамлен відвідав би м. ін. також фабрику Круппа в Ессені.

Німецького міністра закорд. справ фон Нойрата запросили до Парижа, але він поїде аж тоді, як закінчаться теперішні англійсько-французькі наради.

Сповніть громадянський обовязок супроти українських інвалідів! Дайте поміч окалічілим вояцтву Українського Війська!

ФРАНЦІЇ ЗАГРОЖУВАВ КОМУНІСТИЧНИЙ ПЕРЕВОРОТ.

У звязку зі справою „білих каптурів" французька права преса оголошує ревеляції про змову **комуністів, які 15. ц. м. мали викликати переворот.**

Публіцист Жак Барду пише в „Ле Жур", що **про пляни комуністичних розрухів влада довідалася від самих-же комуністичних послів; деякі з них злякалися евентуальних наслідків збройного виступу і перестерегли владу заздалегідь. Завдяки цьому уряд в пору унеможливив комуністичний замах.**

Відгомін польсько-української війни.

МИХАЙЛО ХОМЯК ДРУГИЙ РАЗ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

По тригодинній перерві ввійшов на салю в год. 7-ій вечором ще раз св. **Ярославський.** На питання оборонця, коли прибув до Львова в листопаді 1918. р. — свідок каже, що приїхав 3. або 4. листопада з Буковини з першим курінем УСС. По наступі на Персенківку і на кадецьку школу свідок прийшов із третьою сотнею УСС. на Підзамче. На питання прокуратора свідок каже, що на обох ґрупових фотографіях пізнав Копія, себто того, який розстрілював на Підзамчі. Додав, що підсудного вважає саме за цього Копія. На питання оборонця, чи був у камениці і в Фішерів з вояком, якого його товариші і він сам називав себе Копієм — свідок розводить лише руками.

Св. Гальчак, прив. урядовець, зізнав, що приїхав до Львова з першим курінем УСС з Буковини 4. або 5. листопада і брав участь з третьою сотнею на кадецьку школу. Опісля 7. листопада свідок з третьою сотнею прийшов до Народнього Дому, а звідтіля вечором, на Підзамче. Каже, що друга сотня прийшла на Підзамче день або два дні раніше. Підсудного знає з куріня УСС. По приході на Підзамче свідок зі сотнею пішов до наступу в год. 7-ій або 8-ій вечором на вул. Мартина. Камениця при вул. Жовківській ч. 83 була вже тоді в руках старшин зі старшинської школи. Третя сотня звільнила цих старшин з боєвої лінії і заняла польські становища аж по кінець вул. Мартина. На питання предсідника свідок каже, що підсудний не міг допуститись вбивства родини Мехонських. На питання прокуратора, хто зі старшин належав до того суду, що видав присуд на поляків на Підзамчі, свідок каже, що не знає, бо на Підзамчі була і команда відтинка і команда двірця. Чув лише, що на Підзамчі розстрілював підстаршина Копій, який був при скорострілах. Додає, що Копій був вищий від підсудного, але з лиця були до себе подібні. На питання прокуратора каже, що на Підзамчі був мабуть пор. Калитчук (він — додає прокуратор — належав до того військового суду). Був теж в сотні свідка пор. Лютий, який під кадецькою школою зник і щойно в Миклашеві зголосився до сотні свідка.

Сконфронтований з ним св. Ярославський обстоює при тому, що підсудного вважав за Копія; іншого Копія не знає. Предсідник: Отже це для нас ясне. Далі св. Ярославський запевняв, що св. Гальчак не був командантом третьої сотні, лише пор. Голинський, а по нім пор. Теліщак. Заявив теж, що був з пор. Лютим на Підзамчу. Додає, що св. Гальчака взагалі не знає.

Оборонець: Отже ви, Ярославський, маєте дуже добру память і на розправі перед перервою „маркирували"? Свідок сміється і притакує.

Св. Гальчак обстоював при своїх зізнаннях, кажучи, що пор. Голинського взагалі не було на Підзамчу, бо був ранений підчас наступу на кадетську школу. Опісля бачив його щойно під Городком. Вияснює, що пор. Теліщак постійно хорував і тому свідок проводив третьою сотнею при вул. Мартина.

Оборонець: Отже ви виключаєте, щоби Хомяк був ідентичним з Копієм і навпаки?

Свідок: Так.

Св. Петро Яворський зізнав, що служив з підсудним у другій сотні УСС. На Підзамче свідок прийшов з ІІ. сотнею УСС. 5. або 6. листопада 1918 р. Негайно по своїм приході свідок брав участь у бою коло фабрики Бачевського три дні без перерви. Підсудний був праворуч коло Знесінського моста.

Св. д-р Василь Микитюк зізнав, що підчас листопадових боїв у 1918. р. був рахунковим підхорунжим І. сотні УСС при скорострілах і стояв у касарнях при вул. Театинській. Одначе час до часу ходив на Підзамче, де січові стрільці перебиралися у німецькі однострої. Підсудного бачив кілька разів коло знесінського мосту в днях між 7.—11. або 12. листопада. Знав підсудного як дуже ідейного стрільця. Копія знав дуже добре з чети скорострілів. Свідок додає, що пізніше був командантом чети скорострілів. Копій і Хомяк були два ріжні типи і зовсім до себе не подібні.

Св. інж. Михайло Дуда зізнав, що як хорунжий ІІ. сотні УСС. був командантом відтинка від млина Аксельбрада до знесінського моста. Свідок прийшов з ІІ. сотнею УСС. на Підзамче 5. або 6. листопада. Підсудний був у четі свідка. Завданням чети свідка була охорона магазинів. Свідок виключає, щоби підсудний брав у тому часі участь у боях при вул. Жовківській. Підсудний Хомяк був дуже обовязковим підстаршиною і без приказу не був би віддалився. Про вбивство родини Мехонських довідався щойно з преси минулого або цього року. В листопаді 1918. р. рішуче не чув про це вбивство. На питання прокуратора свідок вияснює розміщення своєї чети, спосіб виконування служби і бої на цьому відтинку.

Оборонець: Чи ви знали Копія?

Свідок: Це був десятник при скорострілах Був дуже відважним вояком і тому загально відомим між стрільцями. На фотографіях свідок не міг пізнати підсудного.

Св. Марцелі Мехонський зізнавав згідно з актом обвинувачення і заявив, що це підсудний убив його батьків, братів і сестру.

Одночасно виявилось, що свідок не розуміє взагалі української мови. Ось на питання оборонця, чи вбивник говорив до нього, що лишає його при житті лише тому, що він є малим хлопчиною і не розуміється на політиці, свідок заявив: Щось говорив, але не знаю що, бо я української мови не розумію.

Оборонець: Якже ви могли зізнати під присягою, що вбивник говорив до вас такі слова?

Свідок: А щож він міг іншого сказати?

На цьому тлі дійшло до перепалки між предсідником та оборонцем. А що предсідник голосно крикнув до нього, — оборонець заявив: Пан предсідник на мене кричить? Хіба ми є в окружному суді? Я не є вашим парібчаком.

Тоді Трибунал по короткій нараді покарав оборонця гривною 50 зол.

З черги ввійшов на салю **св. Ст. Кравець** (поляк) і зізнав, що в 1925. р. Марцелі Мехонський пізнавав його як убивника своїх батьків.

Св. М. Йона, приватний урядовець у Виниках, зізнав, що служив у ІІ. сотні УСС. з підсудним. По приїзді з Буковини до Львова підчас листопадових боїв виконував з підсудним військову службу коло знесінського мосту від 5. до 9. листопада без перерви і в тому часі підсудний не покидав взагалі своєї чети.

Після того прокуратор поставив внесок, щоби трибунал допустив доказ із двох нових свідків. Оборонець теж зголосив внесок, щоби трибунал переслухав як свідка м-ра М. Ценка, який був минулої неділі в Ярославського в Желехові і йому Ярославський оповідав про вбивство Мехонських зовсім щось іншого, ніж це зізнавав як свідок на розправі.

Трибунал відложив розправу в год. 10.40 до вівтірка 9. год. рано.

Другий день розправи.

У вівторок 30. ц .м. розправа почалася в год. 9.45 рано. Трибунал відкинув вчорашні внески оборонця і переслухав ще прокураторського свідка.

Св. Дмитро Кошулінський, рим.-кат., заприсяжений зізнав, що був оборонцем Львова і 7. листопада 1918. р. довідався про вбивство родини Мехонських. Того самого дня бачив якогось підстаршину в шоломі зі стежею. Згаданий підстаршина був повніший на обличчі, ніж підс. М. Хомяк, якого теж з фотографії не пізнає. Каже лише, що згаданий підстаршина мав чорне волосся. На питання оборонця, як свідок міг бачити волосся підстаршини, який мав на голові шолом, свідок плутається і не вміє цього вияснити.

ПЕРЕРВА РОЗПРАВИ.

Опісля оборонець зголосив ще внесок, щоби трибунал: зареквірував метрику уродження Марцеля Мехонського, з якої виявиться, що Марцелі Мехонський мав 8, а не 14 років у листопаді 1918. р.; перевів льокальну візію в помешканні при вул. Жовківській ч. 83 на обставину, що хід убивства був інший, ніж це зізнав М. Мехонський і що вбивники мусіли бути всередині помешкання, бо стоячи у дверях, не могли ніяк досягнути тих осіб, що лежали на ліжку за дверима в кухні; акти з історичного архіву м. Львова щодо вбивства Мехонських, де вбивство представлено зовсім інакше, ніж це зізнав св. М. Мехонський та щоби трибунал переслухав ще кількох свідків, які ствердять алібі підсудного.

По тригодинній нараді трибунал відкинув майже всі внески. Рішив лише переслухати як свідка д-ра Юрія Ґотліба. Далі відчитав зізнан-

ня св. Рудніцького, „оборонци" Львова, з яких виходить, що свідок бачив підс. М. Хомяка у Львові вже 1, 2, і 3. листопада 1918. р. На питання оборонця підсудний ще раз заявив, що до Львова приїхав з Буковини щойно 4. або 5. листопада 1918. р. і рішуче не міг у перших трьох днях брати участи в польсько-українських боях.

Виявилося, що св. д-р Ю. Ґотліб мешкає в Білостоці. А що трибунал на спротив оборонця рішив не відчитувати його зізнань, зложених на поліції, як цього домагався прокуратор, предсідник відложив розправу в год. 3.10 пополудні до суботи 4. грудня ц. р., год. 9. рано.

РЕВІЗІЯ В АМБАСАДІ СССР У ВАРШАВІ.

До Варшави приїхала спеціяльна комісія з Москви, яка перевела дуже точну ревізію в будинку амбасади СССР та у приватних помешканнях персоналу. Заквестіоновані акти вислали до Москви.

НОВИНКИ.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕҐЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку! Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів!

— Лисенковий Концерт у Львові. З музичних кол повідомляють нас, що для влекшення купна білетів на концерт в память 25-літніх роковин смерти Миколи Лисенка, (який відбудеться 19. 19. XII. ц. р.) Каса Союзного Базару (Руська 20.) буде продавати білети в ціні від 50 сот до 4.40 зол. а льожі від 10.60 зол. до 18.60 зол. вже від 2. XII. ц. р. і від цього дня можна там білети замовляти.

— Філія С. У. улаштовує дня 2. XII. ц. р. ширші сходини з рефератом Вп. ред. Голіяна на тему: Репортаж з подорожі по Італії." Домівка С. У. при вул. Сикстуській 46. Гостям раді.

— Т-во „Молода Громада". В четвер, дня 2-го грудня ц. р. в год. 19.30 поділиться один з учасників Зимового Походу, своїми споминами, з членами Т-ва.

— В Українськім Лікарськім Товаристві чергові сходини членів у пятницю дня 3. грудня ц. р. в год. 7. ввечір. На сходинах виголосить д-р Нарциз Лукіянович реферат на тему: „Короткий нарис причин, профіляктики і лікування нервових і психічних недуг".

— Українські пісні у виконанні орхестри та солістів передавати буде радіостація в Празі у четвер 2. грудня. Початок в год. 17.10.

— Сходини львівської делеґатури СУА. відбудуться щойно в четвер 9. грудня ц. р. тому. що СУА. змінює свою домівку. Отже сходини відбудуться в новій домівці СУА. при вул. Косцюшка 5 (Центробанк).

— Роля дитинства у житті людини. Виклад д-ра П. Біланюка на цю тему відбудеться в четвер 2. грудня ц. р. в салі „Української Бесіди" у Львові. Початок в год. 6. вечором.

— До матуристів української державної гімназії в Перемишлі! Підписані члени ініціятивного комітету, покликаного до життя в дні 17. листопада ц. р. сходинами місцевих б. учнів цієї гімназії, запрошують отсим б. матуристів на нараду, що відбудеться в салях „Української Бесіди" у Перемишлі в дні 8. грудня ц. р. в год. 17. Предмет наради: Справа святкування 50-ліття гімназії. — За комітет: суд. радн. Борило Ів., крилош. о. Качмар Ів., проф. д-р Околот Ів., адв. д-р Хробак М., проф. Шекович Б.

— Репортаж Б. Хамули про Чивчинські гори. Виділ Українського Туристично-Краєзнавчого Т-ва „Плай" у Львові повідомляє своїх членів і прихильників, що товариські сходини членів відбудуться в пятницю 3. грудня ц. р. в год. 18 у домівці Т-ва „Відродження" (вул. Чарнецького 26, партер). У програмі репортаж п. Б. Хамули про Чивчинські Гори. Вступ для членів і введених ними гостей.

— Виклади у львівській політехніці зачинаються знову. На мурах львівської політехніки появилось таке оголошення: „Виклади і вправи на всіх виділах політехніки розпочинаються в середу 1. грудня ц. р. Студенти мають заняти в салях ті самі місця, які займали перед припиненням викладів, значить, перед днем 4. листопада ц. р. На випадок евентуальних труднощів або сумнівів у цій справі студенти мають предложити їх ректорові до вирішення. Полагоджувати ті справи самим студентам не вільно. Ректор: Д-р А. Йост."

— Товариство охорони льокаторів і субльокаторів у Львові звернулося до маршала соймy з проханням, щоби затверджений радою міністрів проект про ступневу ліквідацію закону про охорону льокаторів і дальшу обнижку комірного передав соймові до розгляду двома окремими розділами: окремо про дальшу обнижку комірного й окремо про ступневу ліквідацію закону про охорону льокаторів.

— Арештування. У Щирці, пов. Львів, арештовано під замітом приналежности до ОУН студентів: Одногора Івана, Фітія Костя і Медведя Івана, яких перевезено до львівських Бриґідок.

— Двацятьпять нових людових домів. Найбільше людових домів поставили і ставлять тепер у Долинщині, Надвірнянщині та Товмаччині, бо аж 25. У Долинщині: скінчили будову стшелецького дому в Розточках, а будують у Брошневі, Гериніі, Нягрині й Осмолоді. У Надвірнянщині: в Майдані побудували дім союзу резервістів коштом 9.000 зол., у Ланчині почали будувати людовий дім. У Микуличині викінчують будову людового дому, в якім поміститься всі польські установи. У Надвірній кінчать будувати дім „Сокола". У Пасічній побудували польський парохіяльний дім коштом 20.000 зол. У Порогах стшельци почали будувати людовий дім. У Старуні покали фундаменти під людовий дім ТШЛ. для Старуні та Жураків. В цьому домі буде читальня ТШЛ, союз ходачкової шляхти, Стшелец. Побудують людові доми в Глинках і Велешниці Ліснаій. У Товмаччині побудували або викінчують людові доми в Осаді Польській, Горигладах, Будзині, Озерянах, Троянах, Пужниках, Вікнянах, Тарновиці Пільній і Ляцькім Шляхотськім.

— За нехіть супроти Польщі. Перед старостинським судом у Перемишлі станув гр.-кат. священник о. Теодор Бойко під закидом, що на вічу в Белвіні виявив демонстраційно нехіть супроти польської держави. Староста засудив його за те на 50 зол. гривни або 5 днів арешту.

— Военні події перед судом. В окружному суді в Станиславові розпочався процес українців Михайла Мацькова, Дмитра Купляка, Федора Запухляка і Василя Вівчарова, яким акт обвинувачення закинув убивство польської військової стежі. Підчас українсько-польської війни вони, не будучи вояками, приготовили в околиці Єзуполя станиславівського повіту засідку на польський відділ і зловили 7 польських вояків. Над зловленими вони, як каже акт обвинувачення, знущалися, звязали їх нагих кільчастим дротом і повісили на платві в стодолі. Опісля стодолу підпалили, так, що поляки згоріли живцем. Побачимо, що викаже судова розправа.

— Присуд на комуніста. Перед судом присяжних у Самборі відбувся процес проти 34-літнього Йосифа Малинки, електромонтера із Дрогобича, під закидом приналежности до КПЗУ. При ревізії в мешканні Малинки відкрито тайну друкарню, з якої походили комуністичні летючки, розкидувані в повітах дрогобицькому, самбірському і турчанському. Обвинувачений признався до друкування летючок, боронячись тим, що робив це з нужди, бо будучи безробітним, піднявся тієї праці за винагородою. Його засудили на 8 літ вязниці.

— Янівські директори перед судом. Перед львівським окружним судом станули Франц Льостер, ем. скарбовий підурядовець, Адам Шварц, з фаху органіст, і ще один Адам Шварц, кравець. Першим двом закинули, що як директори Позичкової Каси Ощадности в Янові к. Львова, спроневірили 15 тисяч зол., третьому обвинуваченому закинули, що підробляв асиґнати. При помочі фальшивих асиґнат директори присвоїли собі касові гроші на шкоду своїх клієнтів. Обвинувачений Льостер борониться тим, що спроневірені гроші видав на науку дітей.

— Львівська хроніка. Під потяг біля Клепарова кинувся 30-літній золотник Гершон Герстен і згинув на місці. — На полюванні в Кутаєві під Львовом помер нагло 61-літній Маріян Кафка, співвласник ресторану Шковрона у Львові.

— Краєва хроніка. У Коломиї засудили на досмертну вязницю Василя Кіщука з околиці Снятина, який убив млинарського візника Б. Козловського і обрабував його. — Іван Матвіїв зі Сороцька (Скалатщина) убив підчас суперечки свою маму. — Арештанти вгасили пожежу громадського арешту в Лдзінім (Калущина). — У Пилавщині (Товмаччина) арештували знахора, який вдавав глухонімого. — У Псарах (Рогатинщина) украли вломники 100 зол. з церкви. — В Давидові під Львовом згоріло кілька господарств. Участь у гашенні вогню брала львівська пожежна сторожа. — В Рівному обікрали фірму Х. Беренблюм, забираючи з магазину крім готівки 700 зол., значну скількість цінних футер загальної вартости 30.000 зол.

— 5 літ вязниці за дефравдацію. Начальника скарбового уряду в Кремянці Витовта Саснковського засудили на пять літ вязниці за дефравдації, яких допустився у 15 випадках. Засудженого відставили із судової салі до вязниці.

— Арештування в Тарнові. У звязку з револьверовим атентатом на Евгена Сіту, секретаря професійних союзів у Тарнові, арештовано 4 особи під закидом зорганізування нападу.

— Порід на дансінгу. Хроніка варшавського рятункового поготівля занотувала незвичайний випадок на однім дансінгу. Одна із дансерок, жінка львівського купця Р. Л., заслабла нагло підчас танку і породила дитину.

— Французи в обороні польських жидів. „Хвіля Вечорна" містить „відозву до польської духової еліти", яку оголосив французький „Комітет оборони прав ізраелітів у Середущій та Східній Европі".

— Совітська статистика. Як подає совітська преса, наклад книжок у 1936. р. на Сов. Україні, дійшов до 80,148.000. Із цього числа 69,104.000 книжок видано в українській мові. Журналів виходило 284, українською мовою 177; часописів 1,830, українською мовою 1.402.

— Страх перед прокаженими втікачами. У ждальні двірця в Галацу настав серед пасажирів великий переполох. Почали кричати: „Втікайте тут прокажені!" Публика почала із жахом розбігатися. Аж прийшов поліціянт і ствердив, що на двірці находиться справді прокажений, Жон Фота. Був це один із 30 прокажених, що втікли із санаторії в Тікілештах. Мешканці Галацу і Браїли сильно занепокоєні, бо ще 29 прокажених находиться на волі.

— Перемога Альохіна. Як повідомляють з Голяндії, 22-а партія шахового турніру за мистецтво світа скінчилася новою перемогою Альохіна. Теперішній стан турніру: Альохін 13, Еве 9 пунктів. До остаточної перемоги бракує Альохінові тільки 2 і пів пкт. Щоби здобути титул світового мистця, Еве мусів би здобути 6 і пів точок, на 8 партій, які лишились ще до розіграння, а це видається неправдоподібне.

— 10 румунських директорів під закидом ошуканства. У звязку з аферою фальшівництв, які викрили в міністерстві скарбу в Букарешті, поставили в стан обвинувачення директора Точулеску. Йому закидують, що зліквідовані скарбові бони пускав знову в обіг. Одночасно обвинувачено 10 директорів банків, що вели з Точулеском обманчиві трансакції.

— Нещаслива пригода голяндського князя Бернарда. Самохід, яким їхав кн. Бернард, чоловік голяндської наслідниці престолу, зударився на дорозі з Амстердаму до Гаги, з вантажним самоходом, повним піску. Князя викинуло з авта крізь розбиту шибу, причому він розбив собі голову. Його відставили до шпиталю, де його відвідала королева Вільгельміна. Його життю не грозить небезпека.

— Новий німецький літак-велитень. Німецьке бюро летунської комунікації передало до вжитку новий велитенський літак „Кондор", обчислений на 26 пасажирів. Він має чотири мотори і може розвинути швидкість 330 км. на годину.

— Ріжні вістки. В Мінхені захорів тяжко на печінку ген. Людендорф, відомий із світової війни. Йому тепер 73 роки. — У Браїлі зловлено впродовж тижня і спалено 10 тисяч щурів. — Родичі баскійських дітей, яких після упадку Більбао вивезли до Росії, вислали до папи прохання інтервеніювати, щоб діти могли вернутись до дому. — Підчас зудару двох італійських гидропляннів біля сицилійського побережжя згинуло 7 осіб.

Відозви й комунікати.

ВИКЛАДИ ПРО ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ.

Товариство „Українська Захоронка" у Львові влаштовує у зимовому сезоні 1937-8 низку викладів, що мають на цілі популяризацію ідеї дошкільного виховання української дитини серед найширших кол нашого громадянства, зокрема серед родичів і виховників наймолодшого покоління. Запрошені прелегенти, визначні фахівці у ріжних питаннях дошкільної справи, дають повну запоруку, що виклади стоятимуть на високому рівні. **Це будуть перші у нас прилюдні дискусії, присвячені виховним проблемам дитини від 3—7 років життя.** Предметом їх будуть ось-такі теми:

1) Д-р П. Біланюк: Роля дітинства у житті людини.
2) Д-р С. Коренець: Гігієна перших літ життя дитини.
3) Проф. Ст. Конрад: Основні завдання виховання у дошкільному віці.
4) Д-р С. Коржинський: Туберкульоза у дітей.
5) Проф. Я. Кузьмів: Психічні властивости дитини дошкільного віку.
6) Дир. Дзерович-Литвиненко: Дитина в дошкіллю.
7) Проф. д-р В. Сімович: Культура мови.
8) Д-р І. Старчук: Творчість дитини дошкільного віку.
9) П. О. Терпилякова: Громадянство і дитина — вага й конечність суспільної опіки.
10) О. ректор Хавлюк: Релігійне виховання у дошкільному віці.

Речинець кожного викладу, що відбуватимуться в салі „Української Бесіди", буде поданий у пресі

ДО АМЕРИКАНСЬКИХ ТА КРАЄВИХ ПРИХИЛЬНИКІВ ЛЕМКІВЩИНИ СЕРДЕЧНЕ ПРОХАННЯ!

Як уже про це була згадка в краєвих українських часописах, село Красна коросняньського повіту на Лемківщині здвигнуло величавий одноповерховий будинок Українського Народнього Дому, в якім окрім театральної салі на 500 осіб знайдуть приміщення ріжні місцеві культурно-освітні установи.

За цей рік викінчено лише дві кімнати і посвячення тих кімнат відбулося саме в день св. Михайла. Того посвячення довершив коросняньський декан о. Клюфас у товаристві місцевого сотрудника о. Білевича та о. Костишина з Чорнорік і в присутности кількох соток місцевих парохіян. По посвяченні о. декан у коротких словах вказав зібраним на вагу цього діла та на значіння, яке буде мати для села й околиці та величава будова. Опісля склав у сердечних словах привіт від численних наших товариств сусіднього нашого Лескова, яким є село Бонарівка, голова читальні „Просвіта" в Бонарівці п. Качмарський.

Справа будови того дому тягнеться вже від кількох літ. Ще в 1931 р. засновано в селі статутове товариство „Український Народній Дім", якого метою є освітне, культурне та економічне двигнення населення української народности забутого дотепер села Красна та збаламученої москвофільською дурійкою околиці. Затвердження самого статуту прийшло скоро, одначе затвердження пляну будови протягалось кілька літ. Все таки остаточно мин. року розпочато наміреву будову того величавого одноповерхового будинку й будинок витягнено під дах та вкрито бляхою. Діла цього довершено виключно жертвами свідомих односельчан, що перебувають в Америці, які на ту ціль не щадять жертв. Край до цього часу дав дуже мало. Всі дотеперішні краєві жертви на отсю ціль не перевищать суми 500 зол.

Викінчення цієї національної твердині є конче потрібне і то викінчення негайне, тим більше, що наші вороги не сплять. Ось 8. листопада ц. р. недобитки околичної москвофільської інтелігенції та ще декількох „русских" кооператорів зі Львова зїхались до села Красна, казали солтисові громади скликати збори й заложили читальню ім. Качковського. Ціль тої роботи очевидна, а саме: внести в село роздор, довести до непорозумінь у родинах, перешкодити в довершенні початої роботи, а принайменше загальмувати приспішення викінчення будови тої домівки.

Одначе Комітет будови „Українського Народнього Дому" в Красній має в Бозі надію, що нашим ворогам ті їхні заміри не вдадуться. Раз розпочата будова мусить бути докінчена. Мусимо зібрати стільки гроша, щоб викінчити коли не цілий будинок, то покищо бодай ту велику театральну салю, щоб було можна давати театральні вистави та всякі відчити, щоб можна було попросити котрогось з наших послів на збори та щоб можна було розпочати передбачену статутом роботу.

Одинока наша надія й дальше на наших односельчан в Америці. Одначе отсим звертаємось також до краєвого громадянства з горячим проханням допомогти нам негайно грошевими жертвами в цьому важному ділі. Нехай кожний, кому лежить на серці двигнення із занепаду нашої загроженої та баламученої досі Лемківщини, доложить свою цеголку до будови нашого Народнього Дому, а імена всіх жертводавців запишуться золотими буквами не тільки в памятковій книзі, але й у вдячних серцях теперішнього та грядучих поколінь наших західних окраїн.

Складаючи щиру подяку всім дотеперішнім жертводавцям, просимо дальші жертви слати на адресу нашого скарбника п. Михайла Цепка в Красній почта Węglówka koło Krosna.

Заразом просимо надрукувати цю нашу відозву всі українські краєві та американські часописи.

ЗА ТОВАРИСТВО „УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ДІМ" У КРАСНІЙ:

Д-р Юліян Налисник, голова Товариства.

*

III. виказ жертв на будову Українського Народнього Дому у Красній: д-р Олександер Малецький, суддя у Кракові, вдруге 50 зол., д-р Володимир Константинович, адвокат у Буківську 3 зол., д-р Володимир Мурович, адвокат у Яблонові 1 зол., о. Володимир Худик з Вол. Нижньої 2 зол., о. Михайло Жеплинський зі Завадки Риманівської 4 зол., о. Микола Головач, катехит з Боська 3 зол., д-р Кость Паньківський, адвокат у Львові 5 зол. Разом 68 зол.

—o—

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ДІВЧАТА З НОВОЛІПОК".

Ця польська фільма зроблена на підставі повісти відомої письменниці Полі Ґоявічинської під тим самим заголовком. У ній зображене життя молодих бідних дівчат на передмісті, де живе пролєтаріят. Усі ці дівчата бідних батьків, виховані у важкій атмосфері матеріяльній і моральній, тужать за кращим життям — інтелігентським. Вони падуть здебільша жертвою мужчин, що приходять до них із того „кращого світу", закохуються в них і рідко яка з них кінчає добре таку знайомість. У довгій черзі картин пересувається перед нами життя тих інтелігентних пролєтарок, що ходять до школи, набираються вищої освіти, мають такі самі почування та бажання, як їх багаті товаришки, а водночас мусять вдихувати в себе настрої сутерен бідної дільниці. Усі ці картини відтворені живо з деяким мистецьким хистом на екрані і при грі добрих артистів. Головні жіночі ролі грають Барщевська, Вишнівська та Анджеєвська. Трагічні моменти злагіднені дискретно режисерами.

КІНО „ПАЛЯС": „ЧАР БОГЕМИ".

Австрійські сценаристи зуміли з такої переспіваної речі, як опера „Богема", зробити нову інтригу, що мало має спільного з первовзором цієї опери — повістю Мюрже. Ми бачимо побутові сценки з життя паризьких артистів на славному Монмартрі зроблені так, щоб ми і не мусіли думати про Париж та паризьких артистів, бо ввесь час ми заняті долею головної пари, для якої життя богеми є тільки тлом. Веселі сцени чергуються з ліричними і головно — оперовими аріями, на які ми приготовані вже від входу на салю, знаючи, що Кепура та Марта Еґґерт не на те виступають у фільмі, щоб грати. Ще раз повторяється в цій фільмі мотив, як люди з чудовим голосом без впливів не можуть дістатись на оперову сцену і як припадок допомагає там, де одна людина хоче жертвувати своїм щастям для карієри другої. Марта Еґґерт грає ролю ще одної неоперової Мімі, щоб в останній хвилині злити свою приватну долю з долею геройки „Богеми". Сам сценарій і спів артистів залишають якнайкраще враження.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

КАЛЕНДАР ОСВІТА НА РІК 1938. Наклад. Вид. „Дешева Книжка". Львів 1937. Стор. 197 + Оголошення, форм. 16°.

АЛЬМАНАХ „НОВОГО ЧАСУ" НА РІК 1938. (Калєндар для всіх). Видання Івана Тиктора. Львів 1937. Стор. 160. 4°

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

З викладової салі. Заходом Учительської Громади і Т-ва ім. П. Могили відбувся в неділю 21. ц. м. в салі „Української Бесіди" черговий виклад. Цим разом виклад був на незвичайно цікаву й актуальну тему з Перемишчини: „У 90-ліття нафти"; виголосив його д-р Рибак Микола. Прелеґент завдав собі безперечно немало труду, щоб такий обширний та маловідомий у нас матеріял зібрати і в приступній формі подати. На салі, як звичайно, слухачів мало.

„359". У роковини базарської трагедії молодь Перемишля гідно відсвяткувала память Тих, що воліли смерть, ніж покаятись та піти на службу відвічному ворогові нації. Дня 22. ц. м. в год. 18-ій у катедральному храмі зібралась молодь та старше громадянство, де о. Маселко В. відправив панахиду за душі базарських героїв; до панахиди співав хор з Перекопаної під упр. Ощудляка Яр. Прикре враження викликало на зібраних у храмі те, що до панахиди станув тільки один священник. Тогож таки дня в год. 20. відбулася в салі Нар. Дому святочна академія. Сцена була відповідно до моменту гарно приострошна. По боках сцени на передній стіні салі звисали довгі ленти, на яких були записані прізвища 359 Героїв Базару. В програму свята ввійшли: декламація Сорочак Евгенії при супроводі фортепіяну (Ляховичівна), продукції хору з Перекопаної під упр. студ. Ощудляка Яр., реферат ред. Качмара В. зі Львова, декламація Соловія й інсценізація укладу інж. Загайкевича В. та Андруховича Яр. Академія закінчилась відспіванням національного гимну. Свято полишило гарне враження. Для вияснення перемиському громадянству слід подати, що адміністраційна влада зажадала від комітету, щоб на запрошеннях і клепсидрах був зазначений видавець, а не ініціятивний комітет бо „такий не є відповідальний тому, бо не є зареєстрований.

Молодь муж. державної ґімназії з українською мовою навчання влаштувала 25. ц. м. в год. 18. у ґімн. салі в честь патрона свого заведення св. Йосафата святочний концерт. У святі взяли участь: Кир Григорій, численне духовенство, запрошені гості, батьки учнів та молодь жін. і муж. ґімназії. Сцена дуже гарно прибрана, по середині портрет кисти проф. О. Кульчицької, намальований для ґімн. каплиці в 1937 р. На добірну й мистецьку програму зложились: 1) І. Кипакевич: „Пісня слави" — муж. хор учнів під упр. Б. Кушніра, уч. І. кл. гум.ліцею. 2) „Історія мощів св. Йосафата" — реферат Е. Шафрана, уч. кл. VIII. 3) а) Барвінський: „Прелюдія — Хорал"; б) Й. Брамс: „Балляда" — форт. сольо П. Демчука, уч. кл. III. 4) Уляна Кравченко: „Один пастир і стадо одно" — деклям. К. Ленчик, уч. кл. І. 5) А. Страделля: „Церковна арія" — скрипк. сольо Р. Федевича, уч. І. кл. мат. фіз. ліцею в супроводі форт. уч. П. Демчука. 6) М. Виноградов: „Душе моя" — терцет у виконанні: М. Білика, уч. І. кл. г. ліц., Ю.Буцяка, уч. кл. VIII., Т. Грицева, уч. кл. VIII., Ю. Колцуна, уч. кл. VIII., М. Рудого, уч. кл. VIII. і В. Саковського, уч. І. кл. г. ліцею. 7) Фр. Буальд'є: Увертура з опери „Каліф з Багдаду" — ґімн. орхестра учнів під упр. проф. Л. Хилака. 8) Дм. Бортнянський: Концерт XVII. „Коль возлюбленна" — міш. хор. учнів під упр. проф. В. Вітошинського. Всі точки концерту були виконані дуже дбайливо. Видно було, що учні під проводом свого Директора та вчителів дбають і про музичну культуру. Свято залишило по собі справді миле враження.

Нові установи. Перед кількома днями львівський Пром-банк відкрив у Перемишлі при вул. Ягайлонській ч. 6. свою кореспондентуру. Слід підкреслити, що Пром.-банк, як промислово-торговельний банк, якого завданням є обслуговувати купців, примістився саме в найбільш торговельній дільниці Перемишля, але... жидівській. Маємо надію, що довкола цієї покищо невеликої, але досить сильної твердині повстануть уже небавком українські крамниці. Бо ось уже по кількох днях після відкриття кореспондентури Промбанку повстала при тій самій вулиці нова українська крамниця, а саме магазин готового вбрання. Власником цього магазину є молодий інтеліґент Гарабач Евген. Першим українським установам при вул. Ягайлонській бажаємо якнайкращих успіхів! К-н.

—o—

Спортові новинки.

Переложений метч Боксерський метч України з Погонею відбудеться не в суботу, як ми вчора повідомили, тільки в неділю в год. 7. вечором у Спортовій Галі. Спершу метч мав відбутися в суботу, одначе тому, що боксерського метчу Львів-Лодзь в неділю не буде, метч Україна — Погонь переложили зі суботи на неділю.

Ганівкарі України починають уже суху заправу. Кожний, хто хоче тренувати гаківку, може зголошуватися в домівці України Сапіги 40, І. кожного дня вечором від години 19—21.

Мадярська Ліга. Гунгарія — Будафок 3:0; Кішпешт — Немзеті 1:1; Бочкаі — Будаі 1:0; Ференцварош — ЕТЦ Раб 5:1; Уйпешт — Тереквеш 2:0; Електромош — Фебус 2:1; Сегед — Сіркетаксі 2:0.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Середа 1. XII. год. 7.30 веч. „Де чорт не може".

Четвер 2. XII. год. 8. веч. Балет Воленвізер.

Театр Ріжнородностей:

Середа 1. XII. год. 7.30 веч. Вечір любовних листів.

Четвер 2. XII. год. 7.30 „Цей і той".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ВИННИКИ к. ЛЬВОВА.

1. XII. Ніч під Івана Купала.

2. XII. Довбуш.

Дня 5. XII. театр починає свої виступи у Жовкві.

Український Національний Хор муз. провід. Дмитра Котка.

1. XII. Перемишль.

2. XII. Перемишль.

3. XII. Самбір.

7. XII. Львів — саля „Польськ. Музичн. Т-ва" (Хорущини 7).

Хор виступає в оригінальних гуцульських строях з відповідно уложеною програмою. В найближчих днях Хор виступить з одним концертом у Львові.

КІНА.

АПОЛЬО: „Вязень Диявольського Острова".

АТЛЯНТИК: „Останній поїзд з обложеного міста".

ВАНДА: „Сан Франціско", „Руки зависили".

ГРАЖИНА: „Пеня".

ЕВРОПА: „Сціпіон африканський".

КАСИНО: „Дівчата з Новолипок".

КОПЕРНИК: „Знахор" на осн. повісти Долеґи-Мостовича.

МАРУСЕНЬКА: „Дибук".

МЕТРО: „Їх троє" і „Пепі".

МІРАЖ: „Ніч перед битвою".

МУЗА: „Наступ на світанку".

ПАКС: „Маєрлінг".

ПАЛЯС: „Чар богеми" (Марта Еґерт, Ян Кепура).

РАЙ: „Пан редактор шаліє", комедія.

РІЯЛЬТО: „Лише раз кохала".

СВІТ: „Клюб жінок", „Ковбой герой".

СТИЛЕВЕ: „Народини зірки" та ревія.

ТОН: „Зелений сигнал".

УТІХА: „Детектив із Гонолюлю" та ревія.

ХИМЕРА: „Парамата".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7): „Альжир. Мароко".

ФОТОПЛЯСТІКОН: (пл. Марійська 5). „Давос" (Швайцарія).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 1. грудня 1937.

БЕРЛІН 14.15 Розр. музика, 17.00 Камер. концерт, 20.00 Скр., обой, форт., тріо, хор. БІЛГОРОД 18.50, 21.10 Хор, 20.00 Рапсодія Босняковича на голоси і орх. 21.40 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Циг. музика, 17.00 Карнавал Шумана, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Вечір опер: „Замок Синьобородого" оп. Бартока, „Дзеркало" пантоміма Шіпльоша, „Боат де мюзік" балет Дебісія, ВІДЕНЬ 17.30, 18.00 Сучасна австр. муз., 19.25, 20.00 З рос. опер: Концерт орх., сопр., альт, бас, 21.40 Форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Нар. пісні та музика, 18.00 Варіяції п-дур на тему Моцарта-Бетовена, 22.30 Тріо на флет, скр. і віол. Гайдна МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, розр. програма, ПРАГА 20.05, 21.00 Гал. концерт югославської муз., РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 21.30 Форт., 22.00 Франція у пісні, РИМ 17.15 Розр. концерт, 21.00, 22.00 Симф. концерт.

Четвер, 2. грудня 1937.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.00 Тріо, 20.00, 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 20.00 Форт. рециталь Владігерова, 21.00 Гумор, 21.30 Пісні; БРЕСЛЯВ 18.40, 19.00, 20.15 „Нюрнберські співці" оп. Вагнера; БУДАПЕШТ 17.00 Циг. музика, 21.15 Бетовенові сонати у вик. Дограняія; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 20.45 Гумор, 21.00 Симф. концерт із участю Каселія; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 „Тироль — країна гір" авд. з муз. і співом, 21.15 Форт.; МІЛЯНО 17.15 Іт.-браз. концерт, 21.00 Муз. комедія, 22.15 Камер. музика; ПРАГА **17.10 Українські пісні у вик. орх. і сол.**, 19.15, 20.00 Військ. орх., 20.25, 21.00 „Мала Фльораме" оп. Тірдовича; РАДІО ПАРІ 20.30 Спів, 21.30, 22.00 Симф. концерт; РИМ 19.00 Розр. музика, 21.00, 22.00 23.00 „Міньон" оп. Томаса; ШТРАСБУРГ 22.30, 23.00 „Наймичка-пані" оп. Перголезія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 1. грудня 1937.

6.15—8.00 Раннішня авд. 11.15 Для школи: Із пригод лісовиків, Муз. казки про звірів, гр. пл., 11.40 Шуманові пісні з пл., 12.03 Сальон. музика, Відчит про Ст. Виспянського, 13.45 Інформаційна газетка в українській мові, 13.55 Розр. музика з пл., 14.30 Музика з 18-го ст., плити, 14.55 Біржа, 15.00 „Львівські історії" Ст. Василевського, Музика з плит, 15.20 Біжучі вістки, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Хвилина питань для старших дітей, 16.00 Куток мови, 16.15 Орх., 16.50, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 „На морях Далекого Сходу", 17.15 Камер. музика, 17.50 Що може забирати коморник, 18.00, 18.50 Спорт, 18.10 Мусоргський: Ніч на Лисій Горі, плити, 18.20 У музикальнім домі, вок.-муз. концерт, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Останній етап, 19.20 Мазурські пісні, 19.35 Відчит: Карла Лібельта „Про відважну любов рідного краю", 20.00 Оперетова музика з пл., 20.15 Вечір любовних листів, 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Чвертьгодинка поезії, 22.00 Концерт: орх., спів, форт., 22.50 Ост. вістки, 23.00 Студіо молодих.

Четвер, 2. грудня 1937.

6.15—8.00 Раннішня авд.; 11.15 Шлеські танки та пісні; 11.40 Твори Пабля Сарасате з пл.; 12.03 Нар. капели, Полуд. денник, 13.45 Комунікат Хл. Палати, 13.50 Розр. музика з пл., 14.15 Чайковський: Симфонія ч. 4 ф-моль, пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Незаписаний стан служби", Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки, 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. мандрівки; 16.15 Розр. концерт, 16.50 Актуальна гутірка, 17.00 Арії та пісні, сопран, 17.50, 18.50 Спорт, 18.10 Подільські кольоністи, 18.20 Оперові арії з пл., 18.40 Листи та програми, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Театр Уяви: „Цей чоловік", 19.30 Концерт хору, Лучай бас, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Орхестра, спів, скрипка, 21.45 Сьогоднішній поетичний спіритуалізм у Франції, 22.00 Концерт давньої музики, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Із спікерового альбума.

БІРЖА.

Львів 30. листопада 1937

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·93 89·40, Доляри американські 5.27·25, 5.25·75 Доляри канад. 5.27·25—5.24·75 Фльорени гол. 293·92—292·20, Франки фр. 18·39—17·69, Франки швайцарські 122·40—121·60, Фунти англ. 26·42—26·26, Ґульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·50—16·70, Кор. дан. 117·89—117·05 Кор. норв. 132·68—131·70, Корони шв. 136·13—135·15, Ліри італ. 21·80—21·00, Марки фінлянд. 11·67, —11·25, Марки нім. 118·00 — 114·00, Шилінги австр. 99·20—98·00, Тель Авів 26·30 —26·00, Марки нім. срібні 121·00 — 117·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 57·50, 57·00, 3 інвес 1 ем 74·00 серія. 85·00 3 поз. інв. 2 ем 73·00 серія 83·75 5 конверс. 63·00, 4 пр дол. 39·75, 4 консол. 59·63

Папери

Банк Польський 107·75. Цукор 33·25, Вугіль 24·25, 24·50, Лільпоп 53·25

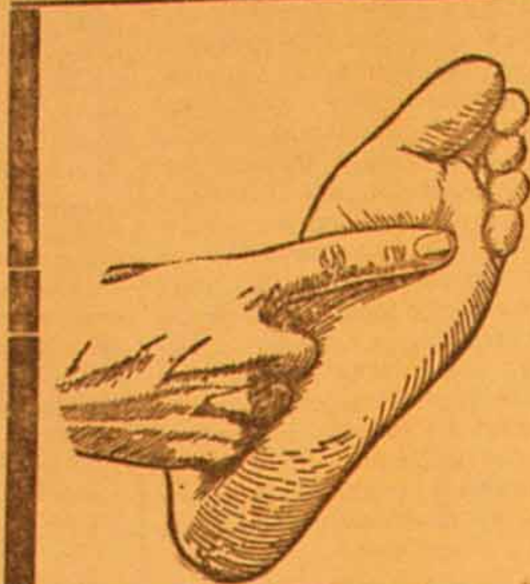
Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

Львів, 30 листопада 1937 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·35 зол
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·40 зол.
молоко	19—20 сот.
яйця (копа)	5·70 зол.

Тенденція вдержана на всі артикули

ОПОВІСТКИ.

Подається до прилюдного відома, що за дозволом Рівенського Староства ч. 5/26 — 20. IX. перепроваджено збірку жертв на ремонт церкви в Шпанові. Зібрані речі розіграно на льотерії дня 10. жовтня ц. р. Чистого прибутку 719 зол. Всім жертводавцям щире спасибі Комітет.

2198

На фонд допомоги академічній молоді зложило Товариство Письменників і Журналістів зол. 10.—.

НАУКА

ТАНЦІВ учить першорядно зібрно та зокрема „Mondaine", Сикстуська 23.

2197 1—1

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ 3-покоєве, повнокомфортове, соняшне при вул. Гіпсовій від 1. січня 1938 р. до винайму. Інформації телефонічно ч. тел. 270-27.

2159 3-4

ДО ВИНАЙМУ 3 кімнати, кухня, комфорт; 1 кавалерський покій з передпокоєм і 1 покій з кухнею, з передпокоєм при вул. Ревакови́ча. ч. телеф. 278-63.

2189 2—3

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

ЩИРИЙ привіт Найдорожчому Влодзьові засилає Галя. Одержала 3. Будь спокійний.

2193 1-1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНИЙ політично-партійний організатор УНДО-вця, який міг би рівночасно організувати „Луги". Мусить знати ідеольогію УСРП і інших поступовців. Посаду обняти зараз. Платня за умовою. Зголошення з поданням кваліфікацій до Адміністрації „Діла" під „Організатор".

2181 3—3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АБСОЛЬВЕНТКА семінар. учит., кругла сирота просить дуже за якенебудь заняття. Зголошення до „Діла" під „Вдячна".

2—2

РІЖНІ

ВИБАГЛИВІ декорації кімнат, фіранки ручної роботи, накидки, матеріяли, по дуже низькій ціні поручає Варвара Фрайліха, вул. Сикстуська 21. 2157 2—0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці з гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 5-100

ТЕПЛІ ШЛЯФРОКИ жіночі 7.50, вовняні 11.90 та всіляке тепле білля „АСТРА" Львів, Сикстуська 2. 2163 1-1

ВИПРАВКИ для немовлят. білля, трикотаж у великім виборі дешево! „СВІТ ДИТИНИ" Львів, Сикстуська 2. 2164 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.